

ШУМЕ

Рекордно пошумљавање у 2025. години

САДРЖАЈ

ДОДЕЛА УГОВОРА

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде проф. др Драган Гламочић
доделио уговоре ЈП „Србијашуме“ за унапређење шумарства..... 4

ОГРЕВНО ДРВО

ЈП „Србијашуме“ даје олакшице и продаје огревно дрво становништву
по најповољнијим условима 5

ДАН ПРЕДУЗЕЋА

34 године постојања и рада Јавног предузећа „Србијашуме“ 6

ИНТЕРВЈУ

ИНТЕРВЈУ 10

ИНТЕРВЈУ

ИНТЕРВЈУ 13

Сектор за развој и стратешко планирање..... 15

ШГ „ГОЛИЈА“ ИВАЊИЦА

Шумско газдинство „Годија“ Ивањица..... 18

ПРОЈЕКАТ FOREST INVEST

Потписан уговор о спровођењу пројекта *Forest invest*

за унапређење отпорности шума у Србији..... 22

ПОШУМЉАВАЊЕ

Акције пошумљавања у ЈП „Србијашуме“ 24

Шумско газдинство „Ужице“ 25

Директор Крсто Јањушевић покренуо велику акцију пошумљавања

Новог Пазара и околине..... 26

ДАН ШУМА

ЈП „Србијашуме“ обележило Међународни дан шума

у заштићеном подручју „Бојчинска шума“ 28

САНАЦИЈА ПОЖАРА

Шумски пожари у 2025. години..... 31

САСТАНАК

Састанак Сектора за коришћење одржан у ШГ „Столови“ Краљево..... 33

САСТАНАК

Иницијални састанак у оквиру регионалног пројекта „Свеобухватна анализа

оквира ризика од катастрофа и капацитета за реаговање“ 34

НАШИ ПРОИЗВОДИ

Промоција производа ЈП „Србијашуме“ у делу предузећа

„Остали шумски производи и услуге“ Београд..... 35

РАСАДНИЦИ

Расадници ЈП „СРБИЈАШУМЕ“ – ШГ „Београд“ 37

ПРИРОДА

Слепи мишеви у шумским екосистемима..... 38

РАДИОНИЦЕ

Изабери природу..... 39

АКЦИЈА

Нова стабла – нова снага Кошутњака..... 41

САЈАМ

56. Међународни сајам лова и риболова (ЛОРИСТ)..... 43

ЈП „Србијашуме“ на 21. Међународном сајму заштите животне средине 45

ПРОЈЕКАТ

Пројекат „Засади дрво“ 47

КОЛЕГИЈУМ

Колегијум директора ЈП „Србијашуме“ 48

ДАН БИОСФЕРЕ

Обележен светски дан резервата биосфере 49

ШУМАРИЈАДА

НАЈПОСЕЂЕНИЈА „ШУМАРИЈАДА“ – ОКУПИЛА ОКО 1000 УЧЕСНИКА 51

Такмичења у спортским дисциплинама 55

Такмичење секача моторном тестером..... 57

Марко Нешковић, пример како се великим радом и посвећеношћу стиже до циља 58

РЕВИЈА „ШУМЕ“

Јубилеј 33 године часописа „Шуме“..... 59

ПРИРОДА

Планинарка и шумарка наша Мира 60

СИНДИКАТ

Сарадња самосталног синдиката шумарства и прераде дрвета Србије

и руског синдиката шумарства 63

ПРИРОДА

Јелке са бусеном 65

МАНАСТИРИ

Манастир Манасија код Деспотовца..... 66

ПРИРОДА

Јелке са бусеном 65

IN MEMORIAM

..... 41

ШУМЕ

Ревиија за рад и пословну сарадњу,
маркетинг и интегрално газдовање
шумама

Оснивач и издавач

Јавно предузеће за газдовање шумама
„Србијашуме“

Директор

Крсто Јањушевић

Главни уредник

Сузана Видановић, маг. ек.

Редакциони одбор

1. Тихомир Мурић, извр. дир.
Сектора за шумарство, коришћење и
комерцијалне послове
2. Предраг Главоњић, извр. дир.
Сектора за ловство, правне послове
и маркетинг
3. Александра Радиновић, дир.
Сектора за развој и стратешко
планирање
4. Александар Воркапић, дир.
Сектора за коришћење шума
5. Александар Шалипур, дир.
Сектора за комерцијалне послове

Адреса редакције

ЈП „Србијашуме“, Ревиија „Шуме“
Нови Београд, Михајла Пупина 113
Телефон: 011 301 84 94

Уплата за претплату и друге
маркетиншке услуге на рачуне број
106-8863-65 код Banca Intesa a.d.
205-14313-23 код Комерцијалне банке
245-001177120204-52 код Агробанке
са назнаком за Ревиију „Шуме“
Рукописи и фотографије се не враћају
За изнете чињенице у ауторским
текстовима није одговорна редакција
Решењем министра за информације
Републике Србије, „Шуме“ су уписане
под регистарским бројем 1378
бр. 413-00-131-97-01

Ревиија „Шуме“ је као публикација од
посебног интереса ослобођена пореза

Молимо читаоце на сарадњу,
рукописе шаљите на:
e-mail: revijasume@srbijasume.rs
www.srbijasume.rs

Фотографије

Миле Радоичић

Припрема и штампа

„Бирограф“, Земун

CIP - Каталогизација у публикацији
Народне библиотеке Србије,
Београд 630
ШУМЕ
ISSN 0354-298X
COBISS.SR-ID 33831431

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде проф. др Драган Гламочић доделио уговоре ЈП „Србијашуме“ за унапређење шумарства

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде проф. др Драган Гламочић, уручио је недавно у Палати Србија уговоре корисницима средстава по Годишњем програму коришћења средстава за одрживи развој и унапређење шумарства у 2025. години.

Испред ЈП „Србијашуме“ уговоре је примио в.д. директора Крсто Јањушевић.

ЈП „Србијашуме“ потписало је девет уговора са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управом за шуме, у вредности од 332 милиона динара.

Вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме“ Крсто Јањушевић се захвалио Министарству пољопривреде, шумарства, Управи за шуме и Влади Републике Србије.

Том приликом је изјавио : „Јавно предузеће „Србијашуме“ добило је средства у укупном износу од 332 милиона динара, која ће бити уложена у производњу садног материјала, негу и заштиту шума, као и изградњу шумских путева.

Желим да истакнем да су ова средства значајна за целу државу, јер доприносе повећању производње садница и реализацији највећег плана пошумљавања од оснивања предузећа „Србијашуме“ до данас. Само у пролећној садњи посадили смо преко 550 хектара са близу милион садница. Наставићемо тај тренд и у јесењем делу пошумљавања.

За ЈП „Србијашуме“ је посебно важно што је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за шуме наставила да суфинансира производњу шумског семена које је основ за производњу шумских садница које производимо у нашим расадницима и које ће Управа за шуме, такође, суфинансирати.

Саднице које је ЈП „Србијашуме“ произвело коришћене су за пролећно пошумљавање (пошумљено је око 550 ха и утрошено око 1.000.000 садница) и користиће се за јесење пошумљавање.

Управа за шуме суфинансира и радове на пролећном и јесењем пошумљавању и на нези шума, што је изузетно важно.

Стандардно, сваке године, Управа за шуме суфинансира и заштиту шума од биљних болести, штетних инсеката и шумских пожара.

За све радове које спроводимо у шумарству на пошумљавању, нези, заштити и одрживом коришћењу изузетно је важно да одржавамо постојеће и грађимо нове шумске путеве, које такође Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за шуме суфинансира.“ – истакао је директор Јањушевић.

ЈП „Србијашуме“ даје олакшице и продаје огревно дрво становништву по најповољнијим условима

ЈП „Србијашуме“ продаје огревно дрво по повољним условима и даје право на олакшице за грађане Србије.

Корисници су подељени у три категорије:

- Прва категорија обухвата 1000 најугроженијих домаћинстава, која добијају бесплатно осам кубних метара огревног дрвета са превозом.

- Друга категорија су социјално угрожени грађани, који ће сада плаћати 2.900,00 динара са ПДВ-ом по кубном метру, што је смањење од 36,7%.

- Трећа категорија укључује пензионере, особе са инвалидитетом и породице палих бораца, за које је цена смањена за 15% и износи 4.478,65 динара са ПДВ-ом по кубном метру. Ове две категорије могу набавити до десет кубних метара по домаћинству.

Цена за остале грађане износи 5.269 динара са ПДВ-ом, по кубном метру.

Пријаве за огревно дрво се подnose путем кол-центра ЈП „Србијашуме“, најближем шумском газдинству и шумској управи. Ове мере важе шест месеци, до 1.марта 2026.године.

Ценовник ЈП „Србијашуме“ за продају дрвних сортимената није промењен од септембра 2022.године.

На питање каква је тражња за огревним дрветом, директор сектора за комерцијалне послове Александар Шалипур нам је рекао: „Знатно је већа тражња у овом периоду, нарочито потражња грађана за огревним дрветом по цени од 5.269 динара са ПДВ-ом. Такође, увећана је потражња фирми које се баве производњом пелета, а које су склопиле уговоре за куповину огревног дрвета са ЈП „Србијашуме“. До сада је пријављено преко 10.000 становника по субвенционисаним ценама. Испоруку огревног дрвета за 1000 најугроженијих домаћинстава реализоваћемо чим будемо добили списак најугроженијих породица од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. ЈП „Србијашуме“ је кренуло са испоруком за социјално угрожене категорије и пензионере.

Грађани Србије се могу обратити кол-центру на контакт телефоне: 011 711 85 10, 066 815 06 03, 066 815 06 04, 066 815 06 05 и путем e-maila : ogrevnodrvo@srbijasume.rs

34 године постојања и рада Јавног предузећа „Србијашуме“

Централна манифестација поводом 34 године постојања и рада Јавног предузећа „Србијашуме“ одржана је 01. октобра, у прелепом амбијенту Споменика природе „Бојчинска шума“. Свечаности су присуствовали министар пољопривреде, шумарства и водопривреде проф. др Драган Гламочић, министарка заштите животне средине Сара Павков, в.д. директора ЈП „Србијашуме“ Крсто Јањушевић, представници „Шума Републике Српске, велики број угледних гостију и запослени.

Министар Драган Гламочић, министарка Сара Павков, в.д. директора Крсто Јањушевић, уважени гости, директори јавних предузећа су симболично засадили саднице пољског јасена у Бојчинској шуми и тако послали по-

руку јавности о заједничкој одговорности за очување шумских екосистема и природних ресурса Србије.

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде проф. др Драган Гламочић истакао је да Србија данас има 38 одсто територије под шумама, и подсетио да је у току реализација међународног пројекта „FOREST Invest“, вредног 84 милиона долара.

„Овај седмогодишњи програм подразумева пошумљавање више од седам хиљада хектара и конверзију 51 хиљаде хектара деградираних шума. Од њега ће корист имати више од три и по милиона грађана – од сигурнијег снабдевања дрветом за огрев до чистијег ваздуха и воде“, поручио је Гламочић.

Министарка заштите животне средине Сара Павков истакла је симболику Бојчинске шуме као заштићеног природног добра. Павков је заједно са министром пољопривреде, шумарства и водопривреде Драганом Гламочићем, као и представницима ЈП „Србијашуме“ симболично засадила саднице пољског јасена, како би заједно дали допринос у очувања наших шума, биодиверзитета и природних ресурса

„Велика ми је част што данас, у овом посебном амбијенту и бисеру природе – Бојчинској шуми, заједно обележавамо 34 године успешног рада ЈП „Србијашуме“. Радује ме њихова посвећеност природи, јер су управо шуме наши највећи савезници у борби против климатских промена. Оне прочишћавају ваздух који дишемо, чувају земљиште, воду и животињски свет. Зато је свака природно обновљена шума и посађена садница,

свака заштићена површина и свака одговорна одлука допринос здравијој будућности за нашу децу. Министарство заштите животне средине наставиће да снажно подржава „Србијашуме“ у њиховој мисији, али и да активно улаже у акције садње широм Србије.

Вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме“ Крсто Јањушевић, изразио је велико задовољство и нагласио да је предузеће у протеклој години повећало план пошумљавања за 50 одсто.

„Ове године биће подигнуто више стотина хектара нових шума, што Србију сврстава у сам врх по динамици пошумљавања у регион у“, истакао је Јањушевић, нагласивши улогу и велики значај радника предузећа који својим свакодневним трудом обезбеђују очување шумских екосистема. Само у оквиру пројекта „FOREST Invest“ биће пошумљено чак 7.000 хектара.

Поводом обележавања дана предузећа, вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме“ Крсто Јањушевић, уручио је захвалнице за изузетну сарадњу и подршку представницима релевантних институција. Испред Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде захвалницу је примио министар др Драган Гламочић, испред Министарства заштите животне средине министарка Сара Павков. У име министра за јавна улагања Дарка Глишића, захвалницу је примио државни секретар Миљан Ранђеловић. Захвалнице су уручене и помоћнику министра пољопривреде и шумарства Републике Српске Раденку Лакетићу, директору Института за шумарство проф. др Љубинку Ракоњуцу, Александри Дошлић, директорки Завода за заштиту природе Србије, а у њено име захвалницу је примила Биљана Крстескии, директорки Секретаријата за заштиту животне средине града Београда Јасмини Мацгаљ, директору Института за низијско шумарство и заштиту животне средине проф. др Саши Орловићу, председнику Ловачког савеза Србије Братиславу Ћирковићу, директору ЈП „Србијаводе“ Горану Пузовићу, директору ЈКП „Зеленило“ Београд, Душану Тојагићу и директору ЈП „Шуме Републике Српске Бранку Каурину.

Организован је и округли сто на тему „Побољшање отпорности шума у Србији да би се осигурала енергетска сигурност најугроженијих, уз допринос њиховим средствима за ег-зинстенцију и секвестрацију угљеника“. Презентацију је одржао Борис Ивановић, дипл. инж. шум. руководилац за генофонд, семенарство и расадничку производњу.

Скуп у Бојчинској шуми завршен је заједничким ставом да очување шума није само еколошко, већ и економско и друштвено питање од националног значаја.

„Свака нова садница је инвестиција у здравију будућност. Зато ће млади људи бити посебно укључени у предстојеће акције пошумљавања, како би из прве руке разумели значај одрживог шумарства“, рекла је Сара Павков.

Испред Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде захвалницу је примио министар др Драган Гламочић, испред Министарства заштите животне средине министарка Сара Павков. У име министра за јавна улагања Дарка Глишића, захвалницу је примио државни секретар Миљан Ранђеловић. Захвалнице су уручене и помоћнику министра пољопривреде и шумарства Републике Српске Раденку Лакетићу, директору Института за шумарство проф. др Љубинку Ракоњуцу, Александри Дошлић, директорки Завода за заштиту природе Србије, а у њено име захвалницу је примила Биљана Крстескии, директорки Секретаријата за заштиту животне средине града Београда Јасмини Мацгаљ, директору Института за низијско шумарство и заштиту животне средине проф. др Саши Орловићу, председнику Ловачког савеза Србије Братиславу Ћирковићу, директору ЈП „Србијаводе“ Горану Пузовићу, директору ЈКП „Зеленило“ Београд, Душану Тојагићу и директору ЈП „Шуме Републике Српске Бранку Каурину.

ШГ Голуја Ивањица

ШГ Пирот

ШГ Топлица Куриумлија

ШГ Пријепље

ШГ Краљево

ШГ Лесковац

ШГ Ужиче

ШГ Њни

Са извршним директором Сектора за шумарство и заштиту животне средине, Сектора за коришћење шума и остале ресурсе и Сектора за комерцијалне послове ЈП „Србијашуме” Тихомиром Мурићем, спец. инж.шумарства, који је и члан Надзорног одбора за запослене у ЈП „Србијашуме”, разговарала сам о активностима Сектора, који су у његовој ингеренцији

извршни дир. Тихомир Мурић, спец. инж.шум.

1. Директоре на челу сте три веома битна сектора у ЈП „Србијашуме”. Како успевате да организујете и ускладите рад тих Сектора?

С обзиром на то да је обим послова у ова три Сектора реално велики, баш се доста трудим да ускладим њихов рад. Да би сте се максимално посветили сваком од ових Сектора неопходна је пре свега добра организација, пуно рада, залагања и труда. Такође, врло је важна добра комуникација са запосленима унутар Сектора, јер само добра комуникација и добри међуљудски односи могу допринети успеху Сектора, а самим тим и успеху предузећа.

2. Реците нам најпре нешто уопштено о шумарству и заштити животне средине у ЈП „Србијашуме” у данашњим савременим условима?

Јавно предузеће „Србијашуме” се развија у правцу профитабилне и респектабилне компаније за управљање ресурсима шумских подручја, који своје пословање базира на принципима одрживог газдовања.

Након три године рада на припреми, у фебруару 2025. године ЈП „Србијашуме” потписало је Уговор за учешће у Пројекту под називом: „Побољшање отпорности шума у Србији да би се осигурала енергетска сигурност најугроженијих уз допринос

њиховим средствима за егзистенцију и секвестрацију угљеника (FOREST Invest)”, који одобрен од стране Зеленог климатског фонда (GCF), а потписан између имплементационих партнера, односно Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Организације за храну и пољопривреду (FAO), ЈП „Србијашуме” и ЈП „Војводинашуме”. Укупан буџет пројекта је 84.000.000 \$, што га чини највећим до сада у српском шумарству. Пројекат ће трајати 7 година и између осталог обухватиће подизање шума на 7.000 ha, директну конверзију изданаčkih шума у шуме високог узгојног облика (51.000 ha), повећање производних капацитета расадника „Пожега” и „Барје” у циљу производње разноврсних и климатски прилагођених садница шумских врста дрвећа.

Велика пажња посвећена је активностима и припреми одговора и документације за два процес ревизије, који спроводи Државна ревизорска институција, на тему управљања парковима природе и заштите шума од пожара у ЈП „Србијашуме”.

Поводом Међународног дана шума, који се традиционално већ више од 50 година обележава 21. марта, у сарадњи са Управом за шуме и уз присуство представника Министарства заштите животне средине и других предузећа и институција, на простору заштићеног подручја ”Бојчинска шума” одржана је Централна манифестација обележавања овог значајног датума. У оквиру догађаја у Бојчинској шуми је организована акција садње вишегодишњих садница пирамидалног (стубастог) храста, као и садница храста лужњака.

Сектор за шумарство и заштиту животне средине представља носећи стуб пословања, мисије и визије нашег предузећа, обзиром на стручне службе које обављају послове ка испуњавању свих захтева који проистичу и чињенице да су ресурси шумских подручја условно обновљиви и представљају добро од општег друштвеног интереса, којима се мора газдовати у уважавање принципа трајности и одрживог газдовања уз очување и унапређење свих опште корисних функција шума.

У првом кварталу из домена пословања Сектора за шумарство и заштиту животне средине остварени су запажени резултати.

Радови на гајењу шума у периоду јануар - март 2025. године су извршени на површини од 5.750 ха што је 128% од тромесечног плана, дознака стабала у функцији плана сеча за 2026. годину у периоду јануар - март 2025. године је извршена на површини од 1.163 ха где је дозначено 90.907 m³ бруто дрвне запремине (136% од тромесечног плана).

Радови на заштити шума, између осталих су извршени на заштити шума од биљних болести и штетних инсеката на 5.436 ха (177% од тромесечног плана), мониторингу здравственог стања шума на површини од 5.094 ха (198% од тромесечног плана), заштити шума од штетних инсеката на 21 ха (219% од тромесечног плана) и др.

У расадничкој производњи реализовано је укупно 604.738 садница (155% од тромесечног плана).

На планирању газдовања шумама у поступку израде основа газдовања шумама се започело са теренским радовима у склопу чега је извршено обележавање унутрашњих граница (83 km) и обележавање спољашњих граница (34 km).

У шумама сопственика-физичких лица је извршена дознака стабала за сечу у количини од 61.346 m³, док је жигосано је 28.840 m³. Потребно је истаћи да реализација плана радова у шумама сопственика у првом реду зависи од заинтересованости шумовласника за извођење ових радова.

Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме” управља са 56 заштићених подручјима на површини од 424.122,45 ха. Посебна пажња, у смислу израде планских аката, обележавања граница, чувању и уређењу подручја, је усмерена на ново проглашена подручја: ПП „Велики Јастребац и СРП „Мојстирско – Драшке планине”. У ишчекивању Уговора са Министарством заштите животне средине о суфинансирању програмима управљања заштићеним подручјима за 2025. годину, које из године у годину пружа све већу подршку ЈП „Србијашуме”, као највећем управљачу заштићених подручја, на седници Надзорног одбора у циљу усклађивања за изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара, донете су Одлуке о накнадама за коришћење заштићених подручја за 24 заштићена подручја, као значајан основ за суфинансирање свих активности и радова у заштићеним подручјима чији је ЈП „Србијашуме” управљач.

Из области заштите животне средине, између осталог је израђен годишњи извештај о отпаду у предузећу за 2024. годину који је електронски предат Агенцији за заштиту животне средине.

3. С обзиром да је циљ повећање шумовитости земље, кажите нам колико се у ЈП „Србијашуме” ради на пошумљавању и које се све активности предузимају?

ЈП „Србијашуме” у континуитету ради на пошумљавању. Организујемо акције пошумљавања унутар самог система, али и заједничке акције са многим компанијама и релевантним институцијама у Србији, на обострано задовољство.

У односу на претходну годину, направљен је највећи и најамбициознији план на пословима пошумљавања, који је за 50% већи у односи на претходну годину.

4. Када је реч о Сектору за коришћење и остале ресурсе, да ли има неких новина?

Сектор за коришћење шума и остале ресурсе је у току првог квартала 2025. године (и поред каснијег уговарања радова на коришћењу шума) успео да претстигне динамички план производње и тиме обезбеди стабилније пословање предузећа.

Укупно остварена сеча и израда дрвних сортимената у периоду 1.1.-31.3.2025. године износи 347.356 m³, што је 22 % (1.612.235 m³) реализације годишњег плана Предузећа. Динамички план производње за прва три месеца остварен је са 114% (производња је већа за 43.594 m³ од планиране).

Трупаца и осталог техничког дрвета је израђено 162.622 m^3 или 24% од годишњег плана, и огревног дрвета и дрвета за дрвене плоче 184.734 m^3 или 20 % од годишњег плана Предузећа.

У укупној производњи техничког дрвета трупци F и L учествују са 38.162 m^3 или 24% и произведено је 44% више ових сортимената од планираног за први квартал 2025. године. Трупаца за резање (K-III) је произведено 120.166 m^3 или 76% и њихово извршење је 100% од планираног за овај период.

У односу на исти период претходне године, израда дрвних сортимената у овој години је већа за 4 %.

У односу на исти дан претходне године (126.374 m^3) залихе дрвних сортимената су мање за 23.174 m^3 или 18 % и износе 103.200 m^3 .

Недавно сте организовали семинаре у ШГ „Расина Крушевац” и у ШГ „Кучево”. Реците нам нешто о томе?

Рекао бих да је неопходно периодично одржавати семинаре оваквог типа, због обнављања знања запослених који раде на овим пословима, као и због промена радних места и пријема нових радника. Врло је битна унификација примене стандарда у систему ЈП „Србијашуме” са циљем да се објективније извршавају послови на кројењу и класирању дрвних сортимената.

У овом периоду у ШГ „Северни Кучај” Кучево и у ШГ „Расина” Крушевац организоване су и извршене обуке секача за безбедан и сигуран рад и обуке запослених на коришћењу шума у кројењу, изради и класирању дрвних сортимената.

5.Што се тиче Сектора за комерцијалне послове, шта бисте посебно издвојили?

За пословну 2025 годину, Сектор за комерцијалне послове ЈП „Србијашуме” је извршио расподелу дрвних сортимената у складу са објављеним Јавним позивом, и у складу са дефинисаном планском документацијом односно планом продаје и производње за 2025.

Истичемо да је Сектор за комерцијалне послове у ЈП „Србијашуме” и I кварталу 2025. године остварио планиране циљеве и резултате који се првенствено огледају кроз реализовану продају дрвних сортимената и остварен приход од продаје истих. Продаја дрвних сортимената за I квартал износи 331.723 m^3 односно 110 % од укупно планиране продаје за исти период, док приход од продаје дрвних сортимената износи 2.075.022.707,00 РСД-а односно 106 % од укупно планираног прихода за исти период.

Са извршним директором Сектора за ловство, рибарство и туризам, Правног Сектора и Сектора за маркетинг, др Предрагом Главоњићем, разговарала сам о активностима Сектора.

извршни директор др Предраг Главоњић, дил. инж.шум.

1. Директоре, реците нам најпре нешто о Сектору за ловство, рибарство и туризам и које бисте значајне пројекте издвојили у области ловства?

Пословна политика ловства у ЈП „Србијашуме” је представљена кроз газдовање дивљачи као природним ресурсом на одржив начин, уз уважавање еколошке, социјалне и економске компоненте. Основни задаци у газдовању ловиштима подразумевају усклађивање шумског, ловног и пољопривредног газдовања, реализацију стратешки значајних пројеката и заштиту ретких и угрожених врста.

Од стратешки значајних актуелних пројеката у области ловства поменуо бих процес реинтродукције јелена европског на подручју централне Србије. Са поносом истичем реализацију овог пројекта, где смо уз подршку Управе за шуме и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, укупно у претходних неколико година ухватили и успешно транспортовали 120 јединки јелена европског на локалитете Централне Србије (Тара, Голија, Нова Варош, Пријепоље, Ниш). Током ове године смо, заједно са Шумским газдинством „Расина” Крушевац, ухватили и транспортовали 15 јединки јелена европског. Хватање дивљачи је изведено у ловишту „Велики Јастребац”, а дивљач је пребачена у ловиште Ловачког удружења из Ниша. Такође, од стратешки значајних пројеката током ове године поменуо бих пуштање у рад полигона за групни лов дивље свиње у ловишту „Цер”, ШГ „Борања” Лозница, где смо у претходном периоду достигли оптимални фонд дивљачи и у текућој ловној години у потпуности реализовали одстрел дивљачи у складу са планским документом. Поред тога, од значајних пројеката, издвојио бих формирање ограђеног дела ловишта „Кучајна”, у оквиру ШГ „Северни Кучај” Кучево и насељавање са дивљачи јелена лопатара и муфлона врхунске генетике пореклом из Словачке.

Приоритети у ловству ЈП „Србијашуме” у наредном периоду ће бити усмерени на инвестициона улагања у тржишно исплативе концепте ловног газдовања и то уређење полигона за групни лов дивље свиње, уређење полигона за лов фазана из вештачке производње, као и у стратешки значајне концепте и то у реинтродукцију јелена обичног и дивокосе на њена природна станишта. Поред тога, пажња ће бити усмерена на реконструкцију ловишта у околини Београда, имајући у виду потенцијал који она имају, положај, као и приближавање светске изложбе ЕХРО 2027, која ће нам омогућити отварање нових тржишта када је у питању ловни туризам.

У области рибарства, циљ ЈП „Србијашуме” као управљача риболовних вода је унапређење стања рибљег фонда и заштита истог од криволова. Остваривање ових циљева се спроводи максималним ангажовањем рибочуварске службе са оптималним бројем рибочувара, кроз набавку одговарајућих пловила и друге опреме неопходне за ефикасно испуњење постављених задатака, у складу са законским и подзаконским актима.

Истакао бих да смо током ове године постали корисник још 2 рибарска подручја, и то РП „Велики Јастребац” и РП „Мојстирско-Драшке планине”, што уз постојеће воде којима газдујемо представља значајан ресурс у газдовању „пастрмским” водама. С тим у вези предузеће је у претходном периоду, уз подршку Министарства заштите животне средине, изградило репроцентар за производњу и узгој млађи аутохтоних врста риба „Толишница” на територији општине Краљево, као најзначајнији стратешки објекат од националног значаја у области рибарства. Укупна вредност инвестиције са пратећом опремом и инфраструктуром је износила преко 40 милиона динара. Функција репроцентра је производња млађи аутохтоних врста риба, пре свега салмонидних врста, али исто тако треба да буде наставна база свих институција, факултета, института, школа, које се баве проблематиком одрживог коришћења рибљег фонда, са циљем стручног и научног образовања. У наредном периоду циљ нам је да повећамо производњу рибље млађи поточне пастрмке, како би поред задовољења потреба ЈП „Србијашуме”, уз помоћ ресорног министарства радили на продаји млађи другим управљачима рибарских подручја. У том смислу, у претходном периоду смо извршили чиповање и генетичку категоризацију матичних јединки поточне пастрмке у репроцентру „Толишница”. Сматрам да ће се на овај начин, уз заједничку сарадњу „струке” и науке, омогућити очување и одрживо коришћење биодиверзитета копнених вода Србије, а пре свега поточне пастрмке, уз задржавање њене генетичке структуре.

2. Што се тиче туризма, поред ловног и риболовног туризма, да ли има још неких новина и који су циљеви у наредном периоду?

У делатности туризма, поред ловног и риболовног туризма, као приоритетних делатности, пословна политика на нивоу система ће бити реализована и кроз општи туризам, пре свега, у нашим ловачким и шумарским кућама које намеравамо да отворимо и за остале љубитеље природе. С тим у вези урадили смо први корак ка усклађивању делатности са законским одредбама из области туризма и угоститељства, а у циљу формирања засебних огранака, како би могли да их региструјемо и упишемо делатност угоститељства на одговарајући начин. Циљ нам је да у наредном периоду промовишемо туризам у заштићеним шумским подручјима (паркови природе, предели изузетних одлика и др.), при чему ће наш основни производ бити доживљај и задовољство госта да је био у природи коју су шумари својим знањем и радом обликовали и заштитили. Основни правци туризма које на овај начин покушавамо да унапредимо су поред ловног и риболовног туризма, планински, еко-туризам као и у последње време све популарнији „хајкинг” туризам, као и авантуристички туризам.

У том смислу, ћемо се базирати пре свега на потенцијале наших заштићених подручја, као што су Златар, Камена гора, Велики Јастребац, Стара планина, Кучајске планине, као и најпознатијих планинских центара, као што је Копаоник, у које смо у претходном периоду уложили значајна средства. Планирамо да у наредном периоду инвестиционим улагањем и подизањем квалитета туристичке понуде у већ постојећим и будуће изграђеним објектима ЈП „Србијашуме”, извршимо тржишно репозиционирање и побољшање конкурентности, са циљем повећања прихода. Инвестициона улагања ће бити усмерена у адаптацију постојећих објеката ради испуњавања техничких услова потребних за регистрацију објеката и обезбеђивање потребних капацитета.

3. Да ли нам можете рећи какви су планови у области маркетинга и да ли ће се интензивније наставити са активностима?

У области маркетинга, циљ нам је да наставимо и појачамо учешће на домаћим и међународним сајмовима, као и да интензивније радимо на промоцији активности које запослени у предузећу обављају свакодневно, у циљу унапређења животне средине. Сматрам да је појављивање предузећа на међународним сајмовима лова од највећег

значаја за продају услуга из области ловства, односно за реализацију ловно-туристичке понуде. Посебно бих истакао учешће предузећа на међународном сајму лова и риболова у Салзбургу. Промоција активности ће се реализовати кроз друштвене мреже и средства јавног информисања, а подразумева разне еколошке постове који за циљ имају подизање свести о екологији и едукација кроз савете. Такође, кроз промоцију делатности предузећа, где би се на ваљан начин представио значај и важност свакодневних активности у шумарству које наши запослени обављају. На тај начин ће се широј друштвеној заједници објаснити да се кроз радове на сечи шума, врши нега и обнављање постојећих шума у циљу стварања виталнијих шумских екосистема који ће бити у могућности да испуне све функције које савремено друштво од њих захтева. Поред тога, наставиће се активности везане за конкретне акције, као што је окупљање поводом садње, активности везане за корпоративне постове, као што су битни састанци, радионице, семинари и др.

4. ЈП „Србијашуме” је недавно имало запажен наступ на Сајму лова и риболова у Салзбургу, какви су Ваши утисци и шта бисте посебно истакли?

ЈП „Србијашуме” је традиционално, по осми пут, узело учешће на 35. међународном сајму лова и риболова „Hohe Jagd & Fischerei” у Салзбургу 2025. године и представило своју ловнотуристичку понуду на другом по величини сајму у Европи.

Током четири сајамска дана, од 20. до 23. фебруара 2025. године, било је више од 500 излагача из 40 земаља Европе, Африке, Азије, Јужне и Северне Америке. Они су представили своје производе и услуге, опрему за лов и риболов, одећу и обућу, оптичке уређаје и оружје, теренска возила, као и путовања и активности у природи, укључујући ловнотуристичке аранжмане.

Бројне ловнотуристичке агенције и ловци су на штанду ЈП „Србијашуме” изразили интересовање за групни лов дивље свиње, лов јелена европског, срндаћа и дивокозе високе трофејне вредности, вука, као и за лов ситне дивљачи. У даљој комуникацији са ловнотуристичким агенцијама, које се баве посредовањем у продаји ловних аранжмана, очекујемо склапање уговора о субагентури, а тиме и повећани број страних ловаца туриста у нашим ловиштима. Ова понуда је посебно промовисана одговарајућим промотивним материјалима и филмовима сниманим у ловиштима ЈП „Србијашуме”, који су привукли пажњу бројних потенцијалних ловаца.

Првог дана сајма штанд ЈП „Србијашуме” посетио је амбасадор Републике Србије у Аустрији, Марко Благојевић са својим сарадницима.

Ни ове године нису изостали многобројни пратећи догађаји који су привукли пажњу посетилаца. Такмичење у рици јелена и стрелаштву, разговори са еминентним стручњацима из света лова, демонстрација вештине ловачких паса и пребогата понуда ловачке литературе су препознатљива обележја овог окупљања европских ловаца. Изложба теренских возила, ловачке опреме, риболовачког прибора, природних и биљних производа, као и прилика да се испроба опрема и техника, али и разноврсна понуда хране и пића, чине да посетиоци уживају у времену проведеном у 10 сајамских хала.

Хвала Вам најлепше на разговору.

Сектор за развој и стратешко планирање

Од октобра месеца 2024. године, Сектор за развој и стратешко планирање води Александра Радиновић, дипломирани инжењер шумарства за пејзажну архитектуру. Дипломирала је на Шумарском факултету, Универзитета у Београду 2009. године и своје радно искуство стекла је у обављању различитих послова из области заштите животне средине. Радила је у Градској управи града Београда, где је као помоћник секретара водила инспекцију за заштиту животне средине и водну инспекцију. Након тога, у Министарству за европске интеграције Републике Србије обављала је послове начелника одељења за управљање фондовима ЕУ из области транспорта, енергетике и заштите животне средине. Радила је и у општини Стари град на позицији шефа кабинета, а пре доласка у ЈП „Србијашуме“, била је запослена у кабинету председника Владе Републике Србије, као саветник за заштиту животне средине.

директор Александра Радиновић

Ви сте на челу Сектора од октобра месеца 2024. године. Какви су први утисци на новом радном месту у ЈП „Србијашуме“?

Сектор за развој и стратешко планирање је доста комплексан и покрива веома важне области за пословање ЈП „Србијашуме“, попут израде годишњег програма пословања, процеса сертификације, заштите информационих система, развојне пројекте, међународну сарадњу и људске ресурсе. Управо је први утисак да се ради о изазовном и динамичном сектору, који вам даје увид у комплетно пословање предузећа, што је кључно у стратешком планирању и развоју.

На који начин стратешки планови утичу на израду Годишњег програма пословања?

Мисија нашег предузећа је одрживо управљање и очување шумских ресурса, што представља основу за планирање радова и израде програма пословања. Колеге из Службе за план и анализу у координацији са свим деловима предузећа, воде рачуна да приликом израде програма постигну баланс између очувања заштите животне средине и економске добити, осигуравајући одрживо функционисање предузећа и поштовање основног принципа због којег смо основани, а то је пре свега интегрално газдовање државним шумама.

У плану за 2025. годину за 50% је повећана површина за оснивање нових шума, што показује визију новог руководства усмерену ка повећању шумовитости и заштити животне средине. Желим да истакнем да смо тимским радом и уз значајну подршку генералног директора Крсте Јањушевића, успели да наш Годишњи програм пословања буде усвојен почетком јануара 2025. године, што је кључно за покретање свих активности и несметано функционисање предузећа. Ово је био први програм пословања који је Влада Републике Србије усвојила за неко од јавних предузећа у 2025. години.

Сектор се бави и пословима сертификације, нарочито FSC стандарда. Зашто је она важна?

Узимајући у обзир све више уочљиве климатске промене, деградацију екосистема и тренд смањења површина под шумама у свету, FSC стандард има велики значај, јер осигурава одрживо управљање и минималан утицај на животну средину. Јавно предузеће „Србијашуме“ поседује FSC сертификат за сва своја шумска газдинства, што нашим купцима омогућава приступ међународним тржиштима која захтевају овај стандард. Поред тога, поседовање FSC сертификата повећава поверење јавности и може позитивно утицати на имиџ и репутацију предузећа.

Колеге из Службе за систем квалитета током целе године сарађују са сертификационом кућом и другим деловима предузећа како би осигурали континуитет у поштовању захтева FSC стандарда. Такође, редовно пратимо како домаће, тако и међународне прописе и стандарде који се односе на одрживо управљање шумама, као што је ЕУДР директива (Регулатива Европске уније о дефорестацији), која ће почети да се примењује од 30. децембра 2025. године. У том контексту, ЈП „Србијашуме“ ће у наредним недељама започети активности на усаглашавању са овом директивом. Један од кључних захтева је обезбеђивање геолокације, односно информација о месту производње дрвета.

Како службе за развојне пројекте и међународну сарадњу сарађују са другим деловима предузећа на новим пројектима, и који су најважнији текући и планирани пројекти?

У последњих пар година овај сегмент је био запослављен, али на иницијативу генералног директора Јањушевића већ смо покренули активности на дефинисању потенцијалних пројеката који се могу финансирати из међународне развојне помоћи (IPA, HORIZON, UN) и

Стеван Велимировић

Немања Словић

Даринка Воркапић

Драган Дубљанин

Љиљана Вамовић

Мирјана Костић

Драгица Вукић

Даница Драгојловић

Димитрије Баковић

Александар Баранац

Љиљана Лишанин

Вера Јовановић

Јован Богданов

Јелена Машић

Антонино Луковић

Никола Томић

Мирјана Дивац

Зорана Минић

Јана Матовић

Маја Самарчић

Александар Кордић

Зоран Тинтор

Слађана Ристић

Снежана Илић

Милан Стојковић

Напомена: Део тима су и колеге: Ивана Шофранац, Александра С. Милутиновић, Зоран Максимовић, Перо Стевановић, Петар Банковић и Владимир Павловић, које нису биле присутне на фотографисању.

других средстава. У томе нам пуно помажу колеге из Сектора за шумарство и заштиту животне средине. Један од пројеката на којем смо почели да радимо јесте реконструкција објекта Трушница код Кремне, у будући музеј шумарства и екологије. У сарадњи са шумским газдинством Ужице и Правним сектором, успели смо да упишемо објект у катастар, а сада смо поднели и захтев за издавање информације о локацији како бисмо кренули са изградом пројектно-техничке документације. Решени имовинско правни односи и спремна документација представљају основ за аплицирање на конкурсе ЕУ и надлежних министарстава. Имајући то у виду, јасно је да ће нам за овај и друге пројекте које планирамо, требати један период за припрему пројектних идеја и проналажења средстава.

На који начин унапређење информационих система доприноси побољшању укупног функционисања предузећа и која су најзначајнија побољшања у овој области?

Један од кључних пројеката је увођење ГИС-а, система који integriше просторне и бројчане податке, омогућавајући детаљне анализе и доношење бољих одлука у управљању шумама. Почетком године имплементирана је Обједињена платформа за извештавање која прикупља податке из ГИС-а и других програма намењених планирању (План СС) и праћењу

реализације (SAP), чиме се значајно олакшава генерисање извештаја. Ова платформа омогућава менаџменту да у сваком тренутку има увид у стање пословања и доноси правовремене одлуке. У сарадњи са Сектором за коришћење шума, у току године ће бити набављен специјализован програм који ће, на основу снимака са дроном, израдити моделе терена, што ће значајно олакшати пројектовање шумских путева. Такође, Служба за информатику свакодневно сарађује са колегама из осталих сектора, у циљу даљег унапређења софтверских решења.

И за крај, шта је по вама најважније у раду једне компаније?

Људи су највреднији ресурс и покретачка снага сваке компаније. Иако живимо у ери технолошког напретка, иновација и вештачке интелигенције, то никако не значи да технологија замењује људски рад. Напротив, тимски рад и креативност у размишљању су незаменљиви кад је у питању постизање заједничког циља. Управо је тако и у ЈП Србијашуме где сви запослени теже ка очувању нашег предузећа које има дугу традицију у нези и газдовању шумама, а све са циљем да се шуме сачувају и за будуће генерације. Овом приликом, желим да истакнем рад мог тима из Сектора за стратешко планирање и развој, који својим посвећеношћу дају важан допринос нашем предузећу.

Тим за стратешко планирање и развој чине стручњаци из области шумарства, заштите животне средине, економије, права, информатике, и др. Заједно са осталим секторима и деловима предузећа, овај тим доприноси успеху и напретку компаније. Зато људи јесу и увек ће бити темељ сваке компаније, јер без њихове посвећености и сарадње, ниједан циљ не би могао бити остварен.

Шумско газдинство „Голија” Ивањица

директор ШГ „Голија”, Младомир Марић
дигл.инж.шум.

У срцу нетакнуте природе, где човек и дрвеће векови-ма живе у складу, ШГ „Голија” Ивањица посвећено чува и негује зелене драгуље овог краја, обезбеђујући да шуме остану извор живота и будућим генерацијама.

Када кажемо ШГ „Голија” Ивањица, говоримо о успешној традицији шумарства на овим просторима. ШГ „Голија” припада области западне Србије, према шумско привредној подели припада голијском шумскопривредном подручју. А по површини, дрвном запремином, и техничким потенцијалом спада у једно од водећих газдинстава у систему „Србијашума”.

Укупна површина државних шума и шумског земљишта износи 73.398 ха. Од тога је обрасло 56.788 ха од чега су високе шуме 22.800 ха (40,1 %), изданаčke шуме 13.578 ха (23,9 %), шикаре и шибљаци 8.202 ха (14,4 %), вештачки подигнуте састојине 12.209 ха (21,5%). Укупна дрвна запремина износи 13.055.467 м³ а просечна по хектару износи 230 м³. Запемински прираст је 354.302 м³, а просечни прираст износи 6,2 м³/ха

ШГ „Голија” обавља и стручно-техничке послове у шумама сопственика на укупној површини од 55.383,00 ха у општинама Ивањица, Сјеница, Чачак и Лучани.

ШГ „Голија” газдује у пет шумских управа. ШУ „Голијска река” на површини 10.179,59 ха, ШУ „Девихи” на површини 6.918,10 ха. ШУ „Ивањица-Кушићи” на површини 14.201,10 ха. ШУ „Сјеница” на површини 33.557,20 ха. ШУ „Чачак” на површини 8.542,01 ха и РЈ „Механизација”. Шумске управе „Голијска река”, „Девихи” и „Ивањица-Кушићи” налазе се по површини у политичкој општини Ивањица, ШУ „Чачак” у границама политичких општина Чачак и Лучани. ШУ „Сјеница” је у границама политичке општине Сјеница. Газдинство је подељено на двадесет шест газдинских јединица.

Газдинство „Голија” у свом саставу има и два расадника шумског садног материјала „Лучка река” у Ивањици и „Увац” у Сјеници у којима производи годишње и до 2.000.000 комада садница. различитог садног материјала како четинарског тако и лишћарског, отворена ловиште ситне дивљачи Западна Морава „Мојсиње” у Чачку површине од 9.101 ха, Фазанерију за узгој фазана у Мојсињу као и рибарско подручје у саставу Парка природе „Голија-Студеница”.

Богата и разноврсна природа и културна баштина, са комплексима очуваних шумских екосистема довела је до тога да се 45.260,94 ха стави под заштиту државе кроз различите режиме заштите. Тако да је ШГ „Голија” од 2001. године управљач дела Парка природе „Голија” у површини од 45.253,17 ха. Као и управљач је специјалног резервата природе „Паљевине” од 2011 године у површини од 7,77 ха.

Подручје обухваћено границама Парка природе „Голија” од 2001. године налази се на листи „UNESCO светске природне баштине”, у оквиру UNESCO-вог Програма Човек и биосфера (Man and Biosphere – MAB) као резерват биосфере под називом „Голија-Студеница”

Део Парка природе „Голија-Студеница” којим управља ШГ „Голија” има површини од 45.253,17 ха. од тога у државном власништву 20.780,79 ха (0,46 %) у приватном 22.229,91 ха (0,49 %) у јавној својини 2008,37 ха (0,04 %) и у црквеној својини 234,39 ха (0,005 %), где је цела површина од 45.253,17 ха сврстана у три степена заштите.

Голија

I степен заштите у површини од 614,39 ха где спадају: („Кошаниново језеро”, „Црепуљник”, „Палеж”, „Дајићко језеро”, „Тресава на Белим водама”, „Изубра”, „Водице”, „Каралићи”, „Испод Јанковог камена”, „Пашина чесма”, „Изнад Љутих ливада”, „Црна река”, „Радуловац”, „Извориште Црне реке”, „Округлица” и „Орлов камен”).

II степен заштите у површини од 3.551,49 ха

III степен заштите у површини од 41.087,29 ха

I Степен заштите

Локалитет „Кошаниново језеро” се налази у северном делу Парка природе „Голија”, изнад места Долови на благо заталасаној површи, на надморској висини око 950 до 1050 m н.в. У обухвату овог локалитета налазе се Мало и Велико Кошаниново језеро. Локалитет се састоји од две физички одвојене површине, мање која обухвата Мало Кошаниново језеро и веће у чијем обухвату је Велико Кошаниново језеро. Укупна површина локалитета „Кошанинова језера” износи 24,05 ха, од којих је 23,73 ха, или 98,67% у државном, а 0,32 ха или 1,33% у приватном власништву.

Кошаниново језеро

Локалитет „Црепуљник” се налази у северном делу Парка природе „Голија”, на подручју Црепуљника, на страни и на стрмим долинским странама Јелачког потока, на надморској висини између 1080 и 1500m. Локалитет „Црепуљник” са Кошаниновим језерима значајан је за опстанак одређених врста птица међу којима се издвајају строго заштићене као што су: црна жуна, мишар, краљић, ватроглави краљић, јелова сеница, црноглава грмуша и др.

Локалитет „Палеж” се налази на Дајићким планинама на месту званом Палеж, у севрозападном делу Парка, на надморској висини од 1000–1300m, непосредно поред пута Ивањица-Беле Воде. Укупна површина локалитета износи 37,38 ха и у целости је у државном власништву.

Локалитет „Дајићко језеро” се налази на северо-западној падини планине Голија, односно на Дајићким планинама, непосредно поред пута Ивањица-Беле Воде. Формирано је у малој плиткој депресији, на надморској висини од око 1438 метара. Дајићко језеро има површину од 0,486 ха и у целости се налази у државном власништву.

Дајићко језеро

За овај локалитет је карактеристична заједница коју одликује присуство едификаторске траве оштрице у којој у приземном слоју доминирају сфагнумске маховине.

Локалитет „Тресава на Белим водама” се налази на планини Голија, на Белим водама, испод врха Жарковица, на равном терену, на надморској висини од 1400 до 1450 m. Укупна површина локалитета износи 9,46 ха и у државном је власништву.

Локалитет „Изубра” обухвата леву и десну долинску страну реке Изубре, која је десна притока реке Студенице. Налази се између насеља Девићи и засеока Драгојловићи. Има површину од 99,95 ха. У државном власништву се налази површина од 89,87 ха, а у приватном власништву 10,09 ха. Изузетан значај овог локалитета представља део тока реке Изубре. Обухвата доњи део тока Изубре, у којем је налази већи број букова и водопада. Један од највећих водопада има висину од око 9 m. На релативно малој дужини (око 3,5–4 км), водопади, бројни букови, самостални или поредани у каскаде, дају изузетно атрактиван изглед овом локалитету.

Водопад Изубра

Локалитет „Водица” се налази у западном делу природног добра, испод равне косе на месту званом Водице, на падини и врло стрмом терену, на надморској висини од 950 до 1330 метара. Заузима површину од 67,04 ха, од чега је државном 64,86 ха (96,76%), а 2,18 ха (3,24) у приватном власништву.

Локалитет „Каралићи” налази се у изворишном делу Галуљиног потока на планини Голији, испод Маловарског брда и засеока Каралићи. Простор локалитета се налази на страни уједначеног нагиба, на надморској висини од 1200 до 1300 m. Заузима површину од 31,32 ха, и у потпуности је у државном власништву.

Врх Јанковог камена 1833m

Локалитет „Испод Јанковог камена” се налази у југозападном делу заштићеног природног добра, на надморској висини од око 1800 m, испод највишег врха планине Голије, Јанковог камена (1833 m н.в.) који уједно и представља највећи врх у југозападној Србији на северним експозицијама. Локалитет „Испод Јанковог камена” има површину од 82,59 ха, која је у целости у државном власништву.

Подручје локалитета „Пашина чесма” налази се на планини Голији, испод Бојевог брда у југозападном делу заштићеног добра, на надморској висини између 1560 и 1750 m. Локалитет има површину од 47,73 ha, од којих је 11,82 ha или 24,75% у државном, а 35,91 ha или 75,25% у приватном власништву.

Локалитет „Изнад љутих ливада” налази се у јужном делу природног добра, северно од Црног врха чија висина износи 1795 m. Обухвата падине Црног врха између 1350 и 1440m н.в. Укупна површина локалитета износи 27,05 ha. Целокупна површина локалитета налази се у државном власништву. На овом простору геолошку подлогу самог локалитета али и његове околине чине Филити, који су местимично хидротермално измењени и једна мања маса гранодиорита.

Локалитетом „Црна река” обухваћен је кањонски део речног тока истоимене реке, која неколико километара низводније прима десну утоку Речицу и мења назив у Студеничку реку. Локалитет се на левој долиној страни и налази се између 1300 и 1400 m н.в. Укупна површина локалитета износи 24,71 ha, и у државном је власништву.

Локалитет „Радуловац” се налази изнад Одвраћенице, на надморској висини од 1730 метара. Границама локалитета обухваћена је Цикотина вода – једно од изворишта Црне реке.

Локалитет извориште „Црне реке” се налази на Одвраћеници, на надморској висини од око 1630 m. Укупна површина износи 0,35 ha, и налази се у приватном власништву. Обухвата два извора Црне реке која су међусобно удаљена око 350 метара. Простор око извора је влажан и практично представља изворишну челенку Црне реке, односно у ширем смислу реке Студенице. Шире подручје је изграђено од шкриљаца и филита. Непосредна околина ових извора је под вегетацијом секундарних пашњака.

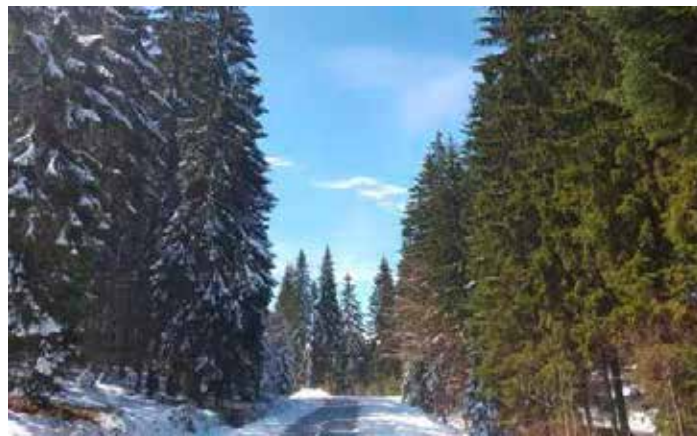
Локалитет „Округлица” обухвата језеро „Округлица”, и налази се у северозападном делу природног добра на надморској висини од 1495 метара. Укупна површина овог локалитета износи 0,41 ha, и у целости је у приватној својини.

Језеро Округлица

Локалитет „Орлов камен” се налази у северозападном делу Парка. Обухвата падину Одевице и Усовина која се изузетно стрмо спушта до реке Пакашнице. Висинска разлика у оквиру овог локалитета износи преко 500 m. Површина износи 89,68 ha и у потпуности је у државном власништву.

Специјални резерват природе „Паљевине” се налази у југозападној Србији, на северној падини гребена Огоријевца, на магистралном путу Ивањица-Сјеница, КО Кладница на месту званом „Паљевине”. Под заштиту је стављено као Специјални резерват природе „Паљевине” и сврстано је у I категорију заштићеног подручја међународног, националног, односно изузетног значаја.

Шуме смрче на Голији

У ШГ „Голија” Ивањица на радним задацима а везане за шумарство, ловство, механизацију, расадничку производњу и послове у шумама сопственика ангажовано је 215 радника, од чега су на неодређено време 204 радника, а на одређено 11 радника. Од укупног броја запослених у ШГ „Голија” са високом стручном спремом ангажовано је 43 радника, што представља значајан кадровски капацитет и предуслов за успешну и квалитетну реализацију свих планираних послова и радних задатака, као и чињеницу да у свом саставу има и ангажовано 29 (14%) радника женског пола, при чему ово газдинство посебно води бригу о родној равноправности. Приоритет свих радних задатака у газдинству су радови на гајењу и заштити шума. Тако да просечан годишњи план ШГ „Голија” износи око 4.500 ха на пословима гајења шума. Кроз мере неге односно просту и проширену репродукцију настојимо да ускладимо планове исказане у ОГШ са реализацијом.

Заштита шума од фитопатолошких и ентомолошких оболења као и заштита од бесправних сеча, пожара, је свакодневна обавеза чуварске службе и свих запослених у ШГ „Голија” Ивањица.

Код коришћења шума просечни етат газдинства је 148.429,00 м³ бруто дрвне запремине или 126.458,00 м³ нето дрвне запремине који у предходним годинама извршавамо 105 %. Главне врсте дрвећа које су заступљене у нашем газдинству су буква, храст, јела, смрча, црни и бели бор. Просечно учешће техничког дрвета у сортиментној структури је 53%. Радове на коришћењу шума сечу и излачење обављамо са регистрованим радњама и предузећима док мали део са сопственом радном снагом и специјализованим машинама.

Шуме букве

Отвореност шумских комплекса у просеку је 20,29 км /1000ха као и изградња нове путне мреже које израђујемо сопственом механизацијом, а циљ је да се отвореност у наредним годинама повећа на 28 км/1000ха.

Велики искорак данас је у коректним односима и заједничким интересима изеђу Шумског газдинства и челних људи локалних самоуправа у политичким општинама Чачак, Ивањица, Лучани и Сјеница.

У шумским управама налазе се стамбено пословне зграде као и Визиторски центар а својом опремљеношћу и пратећим садржајем посебно се издвајају: стамбено пословна зграда у Голијској реци, Визиторски центар на Белим водама – ШУ „Голијска река”, стамбено пословна зграда Девићи – ШУ „Девићи”, стамбено пословна зграда Кушићи, пословна зграда Ивањица – ШУ „Ивањица – Кушићи”, Пословна зграда Сјеница – ШУ „Сјеница” и пословна зграда Чачак – ШУ „Чачак”.

Визиторски центар на Белим Водама

Сагледавајући сав потенцијал поред шумарства који ово газдинство поседује, а који се може искористити у сврху развоја одређених видова туризма и то: планинског, сеоског, ловног, омладинског, авантуристичког, верског, може се закључити да ће туризам, у перспективи, представљати једну од водећих грана овог подручја.

ШГ „Голија” Ивањица у наредном периоду има за циљ унапређење сопствених капацитета кроз одређене видове и мере као што су, едукација запослених кроз одржавање стучних семинара, предавања и примену савремених технологија и механизације у шумарству. Такође, у циљу унапређења квалитета услуга и туристичких садржаја, планирана је и реконструкција постојећих објеката и путне инфраструктуре, као и изградња нових видиковаца и пешачких стаза.

Нарочито посебан акценат стављамо на оснивање нових шума као и на мелиорације а које се на годишњем нивоу крећу око 95ха, где ово газдинство има за циљ да у будућности знатно повећава шумовитост, површина мерама садње на одговарајућем земљишту.

Скијалиште-Дајићко брдо

Манастир Преображења Господњег у Приворици

Манастир има статус споменика културе и од великог је значаја, изграђен је у 12 веку када и манастир „Студеница”.

Манастир Св. Архангелу Гаврилу у Ковиљу

Једини живи манастир у општини Ивањица, саграђен крајем 12. и почетком 13 века, судећи по остацима живописа и предања.

Црква св. Пророка Илије на Одвраћеници

Уговор о спровођењу пројекта *Forest invest* за унапређење отпорности шума у Србији

Представници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Србије, испред ЈП „Србијашуме“, в.д. директора Крсто Јањушевић, испред ЈП „Војводинашуме“ извршни директор Марко Маринковић, као и овлашћени потписник и заменик регионалног представника Организације за храну и пољопривреду Уједињених нација (ФАО), као акредитованог субјекта Зеленог климатског фонда GCF за Европу и Централну Азију Набил Ганги (Nabil Gangi), потписали су у Београду уговор о спровођењу пројекта за унапређење отпорности шума у Србији.

Пројекат FOREST Invest вредан 84 милиона долара, у оквиру којег ће се у Србији пошумити 7.000 хектара са климатски отпорним врстама дрвећа и обновити 51.000 хектара деградираних шума.

Циљ пројекта, који заједно финансирају Србија, Зелени климатски фонд (GCF) и ФАО, јесте повећање отпорности шумских екосистема, унапређење енергетске сигурности најугроженијих заједница и смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште. Министар пољопривреде Србије Александар Мартиновић истакао је да кроз овај пројекат Србија поставља темеље за дугорочне реформе у шумарском сектору, које ће осигурати одрживост, климатску отпорност и бољи квалитет живота за све људе у нашој земљи.

Заменик регионалног представника ФАО за Европу и Централну Азију Набил Ганги казао је да се партнерство између ФАО и Владе Србије заснива на заједничкој посвећености одрживом развоју, јачању прехранбене сигурности и унапређењу отпорности на климатске промене. „Комбиновањем наше техничке експертизе са националним приоритетима можемо подстаћи значајне и дуготрајне промене“, нагласио је Ганги.

Пројекат „Јачање отпорности српских шума ради обезбеђивања енергетске сигурности најугроженијих, уз допринос њиховим средствима за живот и секвестрацији угљеника (ФОРЕСТ Инвест)“ трајаће седам година и представља наставак вишегодишње успешне сарадње Управе за шуме Министарства пољопривреде, ФАО и других партнера на националном нивоу. Како је прецизирано, ова иницијатива, између осталог, предвиђа пошумљавање 7.000 хектара са климатски отпорним врстама дрвећа и жбуња, превођење 51.000 хектара деградираних ниских шума у високе шуме, као и рехабилитацију најмање 500 хектара запуштеног приватног пољопривредног земљишта подизањем агрошумарских засада. Спровођењем ових и других мера очекује се смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште за 8,4 милиона тона еквивалента CO₂, а процењено је да ће близу три милиона становника Србије имати индиректне користи од побољшања отпорности шума и одрживог газдовања.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде саопштило је да је 24. јуна почела реализација великог националног пројекта „FOREST Invest“.

Вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме” Крсто Јањушевић, потписао је уговор са министарком заштите животне средине Саром Павков о субвенцијама за очување заштићених природних добара Србије.

Министар одбране Братислав Гашић и вршилац дужности директора Јавног предузећа „Србијашуме” Крсто Јањушевић, потписали су Споразум о пословно-техничкој сарадњи у вези са снабдевањем јединица Војске Србије у Копненој зони безбедности огревним дрветом, кроз размену добара с тим предузећем.

Министар Гашић оценио је да је тим споразумом олакшано снабдевање база Војске Србије огревним дрветом током грејне сезоне.

- Припадници Војске Србије професионално и савесно извршавају веома одговорне задатке у Копненој зони безбедности, на добробит свих нас. Њихов посао је захтеван, а у зимским условима зна да буде и веома отежан. Потписивањем Споразума са предузећем „Србијашуме” стварамо још боље услове за њихов живот и рад - рекао је министар одбране и додао да је Споразумом прецизиран начин размене огревног дрвета прве категорије, које би предузеће „Србијашуме” обезбе-

дило почев од следеће грејне сезоне 2025/26 године. Закључком Владе Републике Србије од 30. децембра 2024. дата је сагласност да Министарство одбране, с циљем задовољења потреба за обезбеђењем снабдевања огревним дрветом припадника Војске Србије у Копненој зони безбедности, изврши размену добара с предузећем „Србијашуме”. Споразум је закључен на период од три године, с могућношћу његовог продужења.

На иницијативу в. д. директора ЈП „Србијашуме” Крста Јањушевића, уз сагласност и предлог Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управе за шуме, Влада Републике Србије донела је одлуку на седници из априла месеца 2025. године и доделила ЈП „Србијашуме” на коришћење 428 ха шума и шумског земљишта, чији су корисници некада били ПКБ-а, а сада Агро индустријска корпорација Београд.

Том приликом директор Јањушевић је истакао: „Овим новим површинама шума и шумског земљишта, на којима ће наше стручне службе обављати послове на гајењу, заштити и унапређењу стања државних шума, додатно јачамо капацитете за зеленију и здравију Србију”.

Акције пошумљавања у ЈП „Србијашуме“

У 2025. години ЈП „Србијашуме“, у свим шумским газдинствима је планирало да изврши садњу различитих врста садница на 1.556 ха, односно оснивање нових шума на 351 ха и вештачко обнављање на 1.205 ха, што представља до сада највећи план садње биљака.

У пролећном делу извршена је садња биљака на површини од 565 ха са различитим врстама садница, односно посађено је око 1.000.000 садница смрче, белог и црног бора, дуглазије, багрема, горског јавора, дивље трешње, хратса китњака, храста лужњака, букве, тополе и других садница.

Преостале површине пошумиће се током јесење садње.

ШГ Кучево

ШГ Краљево

ШГ Лесковац

ШГ Борања

ШГ Врање

ШГ Рашка

ШГ Голија Ивањица

ШГ Голија Ивањица

ШГ Кучуго

ШГ Пријеноље

ШГ Деспотовић

ШГ Бољевац

Шумско газдинство „Ужице“

Шумско подручје којим газдује Шумско газдинство „Ужице“ надалеко је познато по културама углавном борових шума, које су продукт пошумљавања у претходних неколико деценија. Генерације шумара заслужне су што је данас читав предео од Ужица, преко Мокре горе и Златибора обрастао густим четинарским шумама. Пракса пошумљавања се пренела и на данашње генерације те се стога можемо похвалити да је пошумљавање у све већој експанзији. Само у току ове године пошумљено је више локалитета на подручју Шумског газдинства „Ужице“. У акцијама пошумљавања које су организоване посађено је око 85000 садница, углавном четинарских врста и око 10000 садница букве.

Осим класичних акција пошумљавања у оквиру наших газдинских јединица, трудили смо се да на сличан начин обележимо и Светски дан шума, као и дан

ЛП „Србијашуме“, тако што смо грађанима поделили 1000 садница црног и белог бора. Приближити природу најмлађој популацији у ери дигитализације није ни мало једноставно, па смо управо због тога у више наврата организовали акције садње у неколико вртића и школа на подручју општина Ужице и Чајетина.

Поред запослених у ШГ „Ужице“, неке од акција биле су подржане од стране Јавних предузећа са подручја Општине Чајетина, где се највише видело задовољство што ће својим малим доприносом учинити много за неке будуће генерације.

Посебно смо поносни што смо узели учешће у акцији на оплемењивању простора око куће удружења „Мултиарт“ у Жељинама, које је намењено подршци деце са сметњама у развоју. Посађено је око 150 садница црног бора и десет туја. Колико је шума лековита сазнали смо из разговора са родитељима деце која ту борава, а који су нам потврдили да боравак у близини борове шуме тој деци даје резултате као велики број терапија у хипербаричној комори.

Утолико је наше учешће у свему томе добило већи смисао али и у свима нама пробудило неко посебно осећање задовољства, да деци која могу да вам пружи толико љубави узвратимо на начин који је за њих лековит.

Пошто је јесен најидеалније годишње доба за садњу, у наредном периоду планирано је још неколико већих акција пошумљавања на подручју нашег газдинства, а тај тренд ће се наставити како у наредној, тако и годинама које долазе.

Ана Зечевић
дипл.инж.шум.

Директор Крсто Јањушевић покренуо велику акцију пошумљавања Новог Пазара и околине

Биће засађено 68.000 садница према плану Јавног предузећа „Србијашуме“

У сусрет Светском дану шума 21. марта и у оквиру прве посете Новом Пазару, директор Јавног предузећа „Србија шуме“ Крсто Јањушевић најавио је велику акцију пошумљавања новопазарског краја и околине.

„Заједно смо покренули акцију проширене репродукције, где ће на површини од само једног хектара бити засађено 2500 стабала смрче, а идеја је да на подручју газдинства до краја године, репродукција обухвати површину од 65 хектара. То је близу 50 одсто садница више у односу на прошлу годину. Издвојена су значајна средства, јер смо акценат ставили на пошумљавање, уз подршку ресорних министарства“, рекао је директор Јањушевић, подсећајући да су шуме плућа сваке државе. Он је истакао да је са Хусеином Меммићем, министром туризма и омладине више пута разговарао о пројектима, у оквиру којих ће бити увезани потенцијали новопазарског краја, а са идејом стварања излетничких шума, стаза здравља и слично.

О значају пошумљавања на локалном нивоу је, након обиласка терена, говорио је и градоначелник Нихат Бишевац.

„Обезбеђивање нових садница је изузетно значајно за локалну заједницу и услед климатских промена свако засађено стабло је право богатство. У оквиру акције „Србија шуме“ ради се о хиљадама стабала, од чега ће рекордан број бити засађен на територији Новог Пазара. Значај шума је вишеструк, од смањења ерозије тла до чистијег ваздуха и бољег екосистема у целини. Жеља нам је да имамо што више зелених површина, а радује нас да се кроз различите активности повећава површина под шумама на територији Новог Пазара“, рекао је градоначелник Нихат Бишевац.

Из Шумске управе „Нови Пазар“ истичу да је планом за ову годину предвиђена садња 68 000 нових садница, од чега 55 000 у циљу пошумљавања голети, односно подизања нових шума, на површини од око 22 хектара. Осталих 13 000 садница ће бити засађено директном конверзијом, на површини нешто већој од пет хектара.

На Рогожњи су засађена нова стабла смрче, а до краја године на територији Новог Пазара биће засађе-

но укупно 68.000 садница према плану јавног предузећа Србија шуме. На Рогожњи је већ засађено 2.500 садница на површини од једног хектара, а планирано је пошумљавање укупно 65 хектара до краја године, што је 50% више него прошле године. Србија шуме планирају да пошуме 2000 хектара у наредних шест година, са годишњим циљем од 350 хектара.

Градоначелник Новог Пазара, Нихат Бишевац, похвалио је акцију пошумљавања и иницијативу директора Јањушевића и истакао важност сарадње са ЈП „Србија шуме“. Такође је наглашена важност шума за екологију и здравље, као и планови за развој туристичких потенцијала кроз излетничке шуме и стазе здравља.

Директор Србија шума, Крсто Јањушевић, и градски званичници разговарали су о будућим пројектима пошумљавања и сарадњи.

У сарадњи са ЈП „Србијашуме“ засађено 2500 садница црног бора у близини пословног објекта КЈП „Златибор“

Општина Чајетина, у сарадњи са КЈП „Златибор“, ЈП „Србијашуме“, Парком природе „Златибор“ и златиборским „Еко Аграром“ реализовала је данас 06.марта, велику акцију пошумљавања на површини од једног хектара, преко пута пословног објекта Комунално јавног предузећа „Златибор“.

У току акције пошумљавања на локацији преко пута пословног објекта КЈП „Златибор“ данас је засађено 2500 садница црног бора на површини од једног хектара. Ова активност реализована је у сарадњи са ЈП „Србија шуме“ које је донирало трогодишње саднице црног бора као и „Парком природе“ Златибор а све у циљу унапређења зелене површине на овом простору.

„Овде смо данас на акцији пошумљавања и ово је још једна у низу акција коју спроводимо у сарадњи са КЈП „Златибор“. Данас ћемо засадити 2500 садница црног бора а које су допремљене из семенског центра Пожега који је у власништву Србија шума. Надамо се да ће се велики

Фото: RINA

број ових садница примити и да ће у будућности ова млада шума имати велики значај за овај крај”, рекао је Урош Нешевић, „Парк природе” Златибор.

Радници КЈП „Златибор” су претходних дана извршили припрему терена за садњу, бушењем рупа, и за ту намену био је ангажован трактор Еко агара са специјализованим прикључком за бушење рупа.

„Ову акцију спроводимо у сарадњи са ЈП „Србија шуме” које је за ову прилику донирало саднице црног бора и наравно са „Парком природе” Златибор, са заједничким циљем да улепшамо наше окружење а уједно ће пошумљавање овог тла овде допринети једном ветрозаштитном појасу и заштити земљишта од ерозије. Акцији су се одазвале бројне организације, овде су представници јавних предузећа и установа са подручја Општине Чајетина. Посебно бих се захвалила Туристичко рекреативном комплексу Златибор и Омладинском центру Златибор”, каже Драгана Росић, КЈП „Златибор” Чајетина.

Овај еколошки подухват окупио је суграђане свих узраста, од најмлађих до најстаријих па су тако и чланови Удружења пензионера из Чајетине учествовали у пошумљавању, млади волонтери Канцеларије за младе

Златибор као и ученици другог и петог разреда ОШ „Димитрије Туцовић” са Златибора на челу са учитељицом Радмилом Мијаиловић.

„Нама су људи из Комуналног предузећа помагали пре пар година када су пензионери вршили велико пошумља-

вање на Шуматном брду, а помагали су и ученици. Као што каже и наша народна изрека „Где год нађеш лепо место, ти дрво посади, а погледајте ову лепоту, много дрвећа ће данас овде бити засађено”, рекао је Славко Пантовић, председник Удружења пензионера Чајетина.

„Дошли смо овде испред Канцеларије за младе, да помогнемо у пошумљавању овог терена на Златибору”, изјављује Милица Јевремовић, Канцеларија за младе.

„Често се одазивам на овакве акције а посебно откако сам члан Канцеларије за младе”, каже Лазар Марић.

„Дошао сам овде да садим дрвеће и да помогнем природи”, рече Филип Стојадиновић, ученик другог разреда ОШ „Димитрије Туцовић” Чајетина.

Инструкције за садњу дао је Огњен Луковић: „Стави се мекана земља у рупу, затим садница, угазимо, затрпамо и поступак садње је готов”, Огњен Луковић, ученик другог разреда ОШ „Димитрије Туцовић” Чајетина.

Овај пројекат је део шире стратегије заштите и унапређења животне средине коју годинама уназад спроводи КЈП Златибор”. Задовољство је да се сарадња и акције пошумљавања наставе у већем обиму са представницима ЈП „Србијашуме”. Формирање дрвореда, садња различитих врста стабала на више локација, одржавање зелених површина наставиће се и у будућности јер је континуирана брига о природи кључна за њен опстанак.

Желим да нагласим да су сви наши делови предузећа у 17 градова, у Републици Србији, са представницима предшколских установа и институција обележили Међународни дан шума великом акцијом пошумљавања.

Такође, поносан сам на то да смо уз велику подршку Владе Србије и председника Србије креирали најамбициознији план у последњих 40 година. Повећан је план пошумљавања за 50% у односу на претходну годину. ЈП „Србијашуме” је део пројекта ФАО, Организације за храну и пољопривреду Уједињених нација који је вредан 84 милиона долара, у оквиру којег ће се у Србији пошумити 7.000 хектара са климатски отпорним врстама дрвећа и обновити 51.000 хектара деградираних шума.

Шуме су основ живота на земљи, које имају немерљив значај за животну средину, као и бројне функције за цело друштво. ЈП „Србијашуме” је стручно и одговорно посвећено повећању површина под шумом, за кључно је директор „Србијашума” Крсто Јањушевић.

ЈП „Србијашуме” обележило Међународни дан шума у заштићеном подручју „Бојчинска шума”

Међународни дан шума установљен је 1971. године, на иницијативу Генералне скупштине Европске пољопривредне конфедерације, коју су подржале Уједињене нације и Организација за храну и пољопривреду Уједињених нација (FAO)

Овогодишња тема Међународног дана шума је „Шуме и храна”.

Дрвеће и шумски екосистеми су извор живота и хране и имају кључну улогу у нашем свакодневном животу. Више од пет милијарди људи користи шумске производе за исхрану. Не говоримо само о печуркама или о шумским јагодама, говоримо о целокупном богатству које шума несебично дели са нама. У крошњама и гранама крију се орашаста плодови, воће, семе, мед, лековито биље...

Поводом Међународног дана шума, 21.марта, ЈП „Србијашуме” организовало је низ акција пошумљавања у свим газдинствима широм Републике Србије. Централна манифестација обележена је садњом дрвећа у заштићеном подручју „Бојчинска шума” и том приликом је на локалитетима за пошумљавање посађено неколико вишегодишњих садница пирамидалног (стубастог) храста, као и више садница храста лужњака.

Манифестацији су присуствовали представници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управе за шуму, представници Министарства заштите животне средине, Института за шумарство, Шумарског факултета, ЈП „Војводинашуме”, ЈП „Србијашуме”

У уводном делу манифестације обратили су се: министарка за заштиту животне средине Сара

Павков, држ.секретар Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Братислав Ћирковић, в.д. директора ЈП „Србијашуме” Крсто Јањушевић, директор Управе за шуму Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Саша Стаматовић, декан Шумарског факултета др Бранко Стајић.

У име министра пољопривреде, шумарства и водопривреде др Александра Мартиновића, обратио се **државни секретар Братислав Ћирковић.**

„Шуме представљају природно богатство и обновљив ресурс чијим се одрживим коришћењем може остварити добробит за друштво у целини, Ћирковић је указао на то да постојећа Стратегија развоја шумарства Републике Србије налаже да се шумама управља и да се користе на начин и у обиму којим се одржава њихова биолошка разноврсност, унапређује производност, способност обнављања, виталност, те потенцијал да испуњавају еколошке, економске и социјалне функције. Он је додао да шуме покривају више од 39 одсто територије државе Србије и представљају значајан потенцијал за коришћење услуга екосистема.”

Како је навео, средства намењена ресору шумарства у оквиру Министарства ће ове године, између осталог, бити усмерена на обезбеђење субвенционисања изградње шумске инфраструктуре, негу и заштиту шума и пошумљавање, као и унапређење ловства и дивљачи.

*в.д. дир. ЈП „Србијашуме“
Крсто Јањушевић*

*држ. сек. Мин. пољ. шум. и
водопр. Бранислав Ђирковић*

*Министар заштите животне средине
Сара Павков*

Министарка Сара Павков истакла је: „Министарство заштите животне средине, дугогодишњим напорима успело да издвоји заштиту шума као један од приоритета у овој области, а мерљиви резултати посебно охрабрују.”

Према њеним речима, то је остварено јер се годинама уназад издвајају значајна средства управо за потребе јачања шумских заједница, које су такође веома важне у борби против аерозагађења и климатских промена.

„Министарство из којег долазим је од 2018. године до 2024. године определило више од 540 милиона динара за пошумљавање више од 1.000 хектара. За конкурс који ћемо расписати у овој години, обезбедили смо 150 милиона динара за пројекте пошумљавања и озелењавања у циљу заштите и очувања предеоног биодиверзитета”, рекла је Павков.

Вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме“ Крсто Јањушевић поздравио је све присутне и том приликом рекао:

„Поносни смо што смо домаћини и организатори ове манифестације и што смо заједно са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управом за шуме изабрали за место одржавања ову прекрасну оазу у заштићеном подручју „Бојчинска шума”, градске општине Сурчин. На овом локалитету ће се организовати садња неколико вишегодишњих садница пирамидалног /стубастог/ храста, као и више садница храста лужњака.

Желим да нагласим да су сви наши делови предузећа у 17 градова, у Републици Србији, са представницима предшколских установа и институција обележили Међународни дан шума великом акцијом пошумљавања.

Тakoђе, поносан сам на то да смо уз велику подршку Владе Србије и председника Србије креирали најамбициознији план у последњих 40 година. Повећан је план пошумљавања за 50% у односу на претходну годину. ЈП „Србијашуме” је део пројекта ФАО, Организације за храну и пољопривреду Уједињених нација који је вредан 84 милиона долара, у оквиру којег ће се у Србији пошумити 7.000 хектара са климатски отпорним врстама дрвећа и обновити 51.000 хектара деградираних шума.

Шуме су основ живота на земљи, које имају немерљив значај за животну средину, као и бројне функције за цело друштво. ЈП „Србијашуме” је стручно и одговорно посвећено повећању површина под шумом, закључио је директор „Србијашума” Крсто Јањушевић.

У наставку манифестације приказан је рад интернет портала за Информациони систем у шумарству и демонстрирано је коришћење мултиспектралних камера, као и демонстрација рада дрoнова у газдовању шумама у организацији ЈП „Србијашуме” и ЈП „Војводинашуме.”

Љиљана Вамовић, дијл. инж. шум.

Даница Драгојловић, дијл. инж. шум.

Данило Мирановић, масћ. инж. маш.

ШГ „Северни Кучај” Кучево

ШГ „Тимочке шуме” Бољевац

Шумски пожари у 2025. години

ЈП „Србијашуме“ донирало дрвну грађу за обнову изгорелих кућа

Запослени и руководство ЈП „Србијашуме“, на челу са вршиоцем дужности директора Крстом Јањушевићем, у периоду од 01.07 – 10.07.2025. године, учествовали су у борби против пожара на југу Србије и били раме уз раме са ватрогасцима у гашењу пожара.

Укупно од почетка године, закључно са септембром, регистровано је укупно 157 пожара на укупној површини од 5.265,91 ха, од чега је у државним шумама опожарено 1.782,46 ха, док у приватним шумама опожарена површина износи 3483,45 ха.

Најкритичнији период ове године је био почетак месеца јула, када су шумски пожари захватили површину шума од 993,11 ха. Највећа опожарена површина забележена је на подручју Шумског газдинства „Топлица“ Куршумлија - 534,49 ха што чини 54% од укупно опожарене површине у првих 10 дана јула месеца; следеће је ШГ Врање - 228,80 ха (23%); ШГ „Северни Кучај“ Кучево - 162,59 ха (16%); ШГ „Ужице“ Ужице - 49,50 ха (5%); ШГ „Шума“ Лесковац - 13,00 ха; ШГ „Београд“ Београд - 2,00 ха; ШГ „Пријеполје“ Пријеполје -1,00 ха; ШГ „Ниш“ Ниш - 0,40 ха и ШГ „Пирот“ Пирот - 0,15 ха.

Вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме“ Крсто Јањушевић лично је обишао најугроженија подручја и том приликом изјавио:

„Претходних дана сам као представник ЈП „Србијашуме“ са сарадницима и руководством газдинства „Топлица“ Куршумлија, „Шуме“ Лесковац, „Расина“ Крушевац, „Ниш“, „Врање“ и „Пирот“

обишао подручја захваћена пожаром на територији топличког округа, којим газдује ШГ „Топлица“ Куршумлија (општине Прокупље и Житорађа). Обишли смо 71 одељење газдинске јединице Пасјача, на којој је укупно страдало око 130 хектара вештачки подигнутих састојина црног бора, са процењених 20.000 метара кубних дрвне запремине. У Житном Потоку смо обишли пелетару власника Радована Хаџића која је у потпуности изгорела, као и домаћинства житеља Миломира Крстића, Велимира Цветковића, Душана Петковића, Новака Рецеговића, Стевана Демића и Ивице Зекировића, чије су куће у потпуности изгореле. Сходно налогу председника Србије Александра Вучића, ЈП „Србијашуме“ ће, као део тима кога чине све релевантне институције наше земље, помоћи у санацији штете проузроковане пожарима“ - нагласио је вршилац дужности директора ЈП „Србијашуме“ Крсто Јањушевић.

Процењује се да су директне материјалне штете вишемилионске, док су еколошке штете и до 15 пута веће. Најугроженији терени захтеваће потпуну санацију, уклањање изгореле шуме и ново пошумљавање. На терену је свакодневно било ангажовано више од 200 људи- радника ЈП „Србијашуме“,

припадника ватрогасно-спасилачких јединица, добровољних ватрогасаца, комуналних служби и Војске Србије.

У оквиру приказане опожарене површине је и површина која је у заштићеном подручју Предео изузетних одлика „Маљен“, где се пожар појавио 30.06.2025. године, када су чуварске службе ЈП „Србијашуме“, у редовној контроли, приметили пожар и обавестили Сектор за ванредне ситуације МУП Србије, надлежне службе ЈП „Србијашуме“, Управу за шуме и Министарство заштитне животне средине. Пожар је локализован и у потпуности стављен под контролу 06.07.2025. године. У гашењу пожара, кроз ових 7 дана учествовало је 80 ватрогасаца (из Ужичког и Ваљевског батаљона), са 30 ватрогасних возила, више од 20 запослених у ЈП „Србијашуме“ са опремом за гашење пожара, као и људи из Добровољног ватрогасног друштва Пожега и Тометино поље, ЈКП Пожега и Ваљево. Укупна опожарена површина је око 30 ha. У гашењу шумских пожара учествовали су припадници ватрогасно-спасилачких јединица, добровољна ватрогасна друштва, јавно-комунална предузећа, Војска Србије, запослени у ЈП „Србијашуме“. Дневно је било ангажовано на гашењу шумских пожара преко 200 гасилаца.

Такође, 26.07.2025. године, шумски пожар који је данима био активан у Црној Гори, прешао је на територију Републике Србије и захватио шуме у заштићеном подручју Предео изузетних одлика „Камена Гора“. На терену данима су били ангажовани припадници Сектора за ванредне ситуације - Ватрогасно спасилачке јединице, са два хеликоптера, запослени ЈП „Србијашуме“, мештани и остали. У питању је високи пожар који је захватио четинарске шуме у ПИО „Камена Гора“, режим заштите 2. степена, локалитет „Црни врх“, а који се налази у оквиру газдинске јединице „Црни врх - Камена Гора“, одељење 49, где је том приликом опожарено око 2 ha државних шума и око 80 ha приватних шума.

Када говоримо о штетама, обавеза ЈП „Србијашуме“, према Закону о шумама, је да сачини извештај о насталој штети, најкасније 30 дана од дана гашења пожара.

За сваку опожарену површину ЈП „Србијашуме“ урадиће Санациони план у коме ће приказати историјат настанка штете, површину коју треба санирати, које мере санације предузети на гајењу, заштити, коришћењу.

ЈП „Србијашуме“ редовно спроводи превентивне мере, што ће и у будуће чинити – **АПЕЛИ за заштиту шума од пожара**, стална дежурства и контроле угрожених локалитета, брзо откривање појаве шумског пожара и организација гашења пожара у почетној фази су кључни фактори у ефикасном и бром гашењу пожара и онемогућавању да се пожари прошире на веће површине.

Пожари који су почетком јула били у нашој земљи показали су да је потребно имати поред људства и одговарајућу опрему и средства за гашење пожара са земље и из ваздуха, специјализована возила за гашење шумских пожара, теренске аутомобиле.

ЈП „Србијашуме“ још једном позива грађане да се одговорно понашају у природи, да поштују законске прописе и правила понашања у шумама, јер строго је забрањено паљење ватре на шумским површинама и око њих, забрањено је спаљивање стрњишта и биљних остатака, никако не остављати опушке, стакло и друге запаљиве материјале у природи!

Сваки пожар треба одмах пријавити на број 193. Само уз одговорно понашање и заједничко деловање свих грађана и институција можемо заштити шумски фонд - витални ресурс наше земље.

Састанак Сектора за коришћење одржан у ШГ „Столови“ Краљево

У ШГ „Столови“ Краљево – ГЈ „Сокоља“, у просторијама обновљене шумске куће 14.10.2025. године, одржан је састанак у организацији Сектора за коришћење шума и остале ресурсе. Састанку су присуствовали директор Сектора за коришћење шума и остале ресурсе Александар Воркапић, руководилац Службе за коришћење шума Зоран Момић, представници из свих 17 делова предузећа (Шумских газдинстава) и као домаћин, Драган Рељић директор Шумског газдинства „Столови“ Краљево.

У првом делу састанка руководиоци одељења за коришћење шума из шумских газдинстава изнели су оперативне планове производње дрвних сортимената за октобар 2025. године, као и процену извршења плана коришћења шума на сечи и изради и привлачењу до краја 2025. године. Презентовали су тренутну ситуацију на извршењу послова и настале проблеме са раним снежним падавинама и разлоге

који су довели до кашњења у реализацији плана производње у појединим газдинствима, као и могуће ризике у извршењу плана производње за 2025. годину.

У другом делу састанка анализиране су планиране цене услуга на сечи и изради и привлачењу дрвних сортимената за 2026. годину. Још једном је наглашена потреба правилног обрачуна норми,

што значи примена одговарајућих улазних таблица и евидентирање свих коефицијената за корекцију норми по реалном стању на терену и планираном методу рада. Руководиоци одељења презентовали су добијене норме и дали објашњење за све обрачунате норме са посебним освртом на позиције које су указивале на нелогичности и аномалије приликом израде норми. Из правилног обрачуна норми произилази план јавних набавки услуга на коришћењу шума за 2026. годину који ће износити око 3 милијарде динара.

Иницијални састанак у оквиру регионалног пројекта „Свеобухватна анализа оквира ризика од катастрофа и капацитета за реаговање“

У периоду од 8 - 9. септембра 2025. године, одржан је иницијални састанак у оквиру регионалног пројекта „Свеобухватна анализа оквира ризика од катастрофа и капацитета за реаговање“.

Циљ дводневног скупа био је израда детаљне анализе управљања ризиком од катастрофа специфичне за Републику Србије, која обухвата све фазе управљања и смањења ризика од катастрофа (идентификовање и мапирање главних ризика, мапирање капацитета за реаговање и идентификовање недостатака капацитета) у области цивилне заштите са компонентом међусекторске сарадње, укључујући детаљну анализу сличних иницијатива.

Поред представника министарства унутрашњих послова - сектора за ван-

редне ситуације, на скупу су учествовали и представници министарства и институција које су учествовале у изради процене ризика од катастрофа у Републици Србији са фокусом на пет (5) дефинисаних опасности – пожари, поплаве, земљотреси, клизишта, и екстремне временске појаве, као и представници конзорцијума који води овај пројекат.

Испред ЈП „Србијашуме“ на скупу су присуствовали Предраг Мирчић – шеф коорпоративне безбедности и Дејан Милетић, руководиоца службе за заштиту шума и заштићена природна добра.

Након презентовања пројекта и упознавања са аспектима управљања ризиком од катастрофа специфичним за Републику Србију са фокусом на пожаре, поплаве, земљотресе, клизишта, екстремне временске појаве, прилику да представе своје активности имали су сви учесници радионице.

Имајући у виду тематику стручног скупа, ЈП „Србијашуме“ је презентовало надлежности, улогу и одговорности у контексту смањења и управљања ризиком од катастрофа. Презентација је обухватила тренутне активности предузећа везане за процену ризика, реаговање на катастрофе, рано упозоравање, подизање свести јавности, изградњу капацитета, финансирање и друго. Такође, истакнути су и кључни недостаци, потребе и изазови са којима се сусреће ЈП „Србијашуме“.

На самом крају, на основу закључака са састанка, у наредном периоду ће се радити на активностима на индикаторима који ће омогућити припрему детаљне анализе, која обухвата све фазе управљања и смањења ризика од катастрофа (идентификовање и мапирање главних ризика, мапирање капацитета за реаговање и идентификовање недостатака капацитета) са компонентом међусекторске сарадње.

Дејан Милетић, дипл. инж. шум.

Промоција производа ЈП „Србијашуме“ у делу предузећа „Остали шумски производи и услуге“ Београд

директор дела предузећа „Остали шумски производи и услуге“, Предраг Ђорђевић

„Остали шумски производи и услуге“ је део Јавног предузећа „Србијашуме“, једне од најзначајнијих институција у Србији која се бави очувањем, управљањем и заштитом шумских ресурса.

О овом делу предузећа разговарали смо са директором Предрагом Ђорђевићем, који нам је рекао да је „Заштитна радионица и заштита на раду“, од маја 2024. године променила назив као и концепт пословања. Као одговорни члан ове компаније, наши циљеви су не само заштита шумских екосистема, већ и развој одрживих производних активности, које ће користити и локалној заједници и широј јавности. Нашем раду, очувању и заштити шумских ресурса значајно могу допринети свих 17 газдинстава, која могу дати аутохтони производ из сваког дела наше Србије и тако обогатити асортиман у продавници „Дарови природе“. Ова продавница се налази у склопу нашег дела предузећа, у Његошевој улици, у Београду.

Прво газдинство са којим смо почели сарадњу је ШГ „Врање“ из Врања. Испоставило се као позитивна и здрава прича, јер је у питању мед одличног квалитета из пољопривредног газдинства на том подручју.

Задатак нашег дела предузећа „Остали шумски производи и услуге“ је развој и производња иновативних,

еколошки одговорних и висококвалитетних производа који потичу из српских шума. Фокусирани смо на искоришћавање богатства природних ресурса, али на начин који осигурава њихову заштиту и одрживост. Наша мисија је да производимо и пласирамо на тржиште производе који не укључују дрвне сорimente, као што су: ракија, мед, гљиве, разне врсте чајева, сирупе и друге шумске производе, како би унапредили економски развој локалних заједница и очували природну равнотежу.

У сарадњи са Шумским газдинством „Београд“ представљамо нови туристички пакет, у виду целодневних излета, пешачких тура, обилазак ловишта као и терапија шумом, која је потпуни хит у данашњем убрзаном начину живота. Читав пакет обухвата природне лепоте Београда, Земуна, Авале и Космаја. Уз обилазак неоскрнављених шума, планинарских стаза и живописних предела, нудимо јединствену прилику да се упознате са богатством биодиверзитета, природним и културним наслеђем ових подручја. Идеално за све љубитеље природе и авантуристе.

Кроз иновације и сарадњу са стручњацима из различитих области, као и технолога, настојимо да развијемо производе који су у складу са природним ресурсима и који ће обогатити понуду домаћег тржишта. Посебну пажњу посвећујемо квалитету, као и еколошким аспектима свих наших производа.

Наши производи Ракија „Биљарица”

Успели смо да произведемо нови производ, ракију „Биљарица”. Ова ракија је прављена од најквалитетнијег лековитог и ароматичног биља са нетакнутих предела наших подручја, комбинујући традиционалне методе дестилације са савременим приступом. Уз богат мирис и дубок, вишеструки укус, „Биљарица” представља савршену мешавину природе и традиције, која ће се допасти љубитељима аутентичних производа.

1. Мед

Наши пчелари већ годинама производе висококвалитетан мед из нетакнутих делова српских шума, ту првенствено мислимо на ШГ „Шума” из Лесковца. Мед је 100% природан, без икаквих додатних адитива, што га чини изузетно корисним за здравље. Богат је витаминима и минералима, те има широк спектар употребе, како у кухињи тако и као природни лек.

2. Сушене гљиве

У плану је и брендирање сушених гљива, вргања, лисичарки али и тартуфа. Ове гљиве ће бити пажљиво сакупљене и обрађене, чиме ће се очувати њихови природни укуси и хранљива својства. Сушене гљиве представљају висококвалитетан додатак различитим јелима и савршен су избор за љубитеље органских производа.

Други производи

Поред ових производа, у плану су и други шумски производи као што су разни сирупи, чајеви и зачински производи. Наши производи не само да подржавају одрживост, већ су и прави пример како се природни ресурси могу користити на начин који је у складу са принципима еколошке одговорности.

- Сви наши производи су резултат пажљивог рада и стручног приступа. Користимо искључиво природне, домаће сировине, штитимо природу,

- спојили смо вековне традиције са савременим техникама како бисмо створили производе који су у складу са потребама и укусу савременог потрошача.

Продајом наших производа, не само да добијате висококвалитетне, природне и укусне производе, већ и доприносите заштити српских шума и очувању наших природних ресурса. Позивамо вас да испробате нашу понуду и придружите се нашој визији одрживог развоја.

Наше амбиције су да у будућности наставимо са иновацијама и проширивањем понуде, истовремено се бавећи образовањем потрошача о важности очувања природе и подстицањем еколошке свести. У плану су нам радионице тог типа, едукација потенцијалних потрошача и активно учествовање у читавом пројекту враћања природе.

Расаdници

ЈП „СРБИЈАШУМЕ” – ШГ „Београд”

Шумско газдинство „Београд” може да се похвали озбиљном традицијом расадничке производње, како хортикултурним садницама тако и шумским садним материјалом. На територији Београда имамо 7 расадника од којих је 5 регистровано за производњу хортикултурног садног материјала и 2 за производњу садница за пошумљавање на укупној површини од 70 ха.

У расадницима: Топчидеру, Кошутњаку, Зуцу, Рипњу и Авали се производе хортикултурне саднице лишћара, четирнара, украсног шибља и перена са класичним бусеном и у контејнерима.

Расадник „Топчидер” основан је још давне 1948. године као Краљевски расадник у функцији озелењавања дворишта око Белог двора. Тренутно на површини расадника „Топчидер” поседујемо стакленик са подним грејањем, капацитета од око 40 000 резница у једном турнусу. После оживљавања биљке даље иду у топле леје како не би претрпеле огроман шок при пресађивању на отворено. На годишњем нивоу може да се произведе и до 70 000 оживљеница. Сматрамо да је то један од битних послова јер кад је полазни материјал адекватан и саднице после буду квалитетне и у кондицији за даље пресађивање.

Код производње хортикултурног садног материјала прате се трендови за производњу. С обзиром да нам се полако мења клима тако и ми морамо да се прилагођавамо. Све се више одустаје од врста које су презахтевне и које не трпе повишене температуре.

Последњих пар година у тренду су *Prunus laurocerasus*-ловор вишња, *Photinia sp.*-фотинија од жбунастих врста, *Betula sp.*-брезе, *Acer sp.*-јаворови, *Liquidambar styraciflua*

-ликвидамбар од лишћарских и *Cedrus sp.*-кедрови, *Cupressocyparis sp.* - пачемпреси и *Juniperus sp.*- клеке од четинара.

Расадник „Сремчица” је регистрован за производњу шумског садног материјала, али на површини од око 22 ха има простора и за хортикултурне саднице. Ове сезоне највећи акценат је на производњи садница храста лужњак, али и осталих племенитих лишћара. На већ постојећих 11 Дунеман леја изградили смо још 5 и ту није крај. Саднице храста су врло тражене и само пошумљавање је врло битан посао, али само ако имамо квалитетан и здрав садни материјал. У расаднику „Сремчица” се производе и саднице атласког кедрa и воћкарица такође за пошумљавање претежно у Ш.У. „Авала” и „Липовица”. Храст лужњак се враћа на своје природно станиште у Ш.У. „Земун”. Један део садница се производи за слободну продају.

У расаднику „Црвенка” у Ш.У. „Рит” производе се саднице Еуроамеричких клонова топола М1 и I 214, али и нових клонова. Последње две године се производе и саднице беле тополе која се користи за пошумљавање у форланду реке Саве и Дунава. Дугогодишњом сарадњом са Институтом за низијско шумарство из Новог Сада поред нових клонова топола производимо и саднице нових клонова врбе, које користимо за забарена подручја.

Пријем резница се у последњим годинама повећао на 88% за клон М1 и 85% за I 214, од који на крају производње у класи буде 75 % садница. Највећи број садница се користи за потребе пошумљавања у Ш.У. „Рит”, али и остале управе се снабдевају садницама тополе из расадника „Црвенка”. Један део садница се производи за друга газдинства, а имамо и обновљену сарадњу са „Војводинашумама”.

Јована Пойовић, магистар инж.шум.

Слепи мишеви у шумским екосистемима

Слепи мишеви припадају посебној групи сисара – Chiroptera, који поседују способност активног летења због чега имају јединствен изглед и телесну грађу. Од осталих сисара раликују се по низу посебних адаптација, пре свега у грађи предњих екстремитета. Слепи мишеви имају специфичан систем ултразвучне ехолотације који им омогућава лов, кретање и оријентацију у простору, што је од кључног значаја за кретање у затвореним и уским просторима, као што су пећине и сл.

Смеђи дугоухи љиљак (*Plecotus auritus*)
(Фото: Б. Грубач)

На територији Србије, до сада, забележено је присуство 31 врсте слепих мишева од којих се 29 налази у Прилогу I Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016), односно имају статус строго заштићене дивље врсте.

Ова група важи за колонијалне животиње, мада постоје и многе врсте чије јединке можемо срести и појединачно. Према сезони када се колоније формирају извршена је подела на летње, пролазне и зимске. Летње колоније су значајне због женки које формирају породилске колоније у којима коте и одгајају младунце. Пролазне колоније, односе се на, како само име каже, на одређени период у години, односно на пролеће и јесен, и обухватају периоде миграције колонија. Зимске колоније се формирају у зимском периоду године зарад олакшаног заједничког преживљавања јединки због ограниченог количине и доступности хране, при чему наступа период хибернације односно зимског сна.

Насељавају различите типове станишта, од обала стајаћих и текућих вода, шумских комплекса, жбуња, шибља и ливада, па све до високопланинских пашњака и камењара. Има их и у урбаној средини при чему им кровови кућа и зграда могу послужити као вештачко склониште док су то у природи пећине. Према типу

склоништа које користе, постоји подела слепих мишева на литофилне – пећинске, дендрофилне – шумске и антропофилне врсте, односно врсте које своја склоништа налазе у људским насељима.

У Србији кључна станишта за опстанак слепих мишева су шумска станишта, где један број врста своја склоништа проналази у пукотинама у кори дрвећа или испод ње као и у шупљинама старих стабала. Посебно су значајна и водена станишта као ловне територије, а то су токови река и потока, као и водена огледала језера и бара јер она пружају оптималне услове за живот великог броја инсеката којима се слепи мишеви код нас хране.

Еколошка улога и значај слепих мишева се заснива се на регулацији бројности великог броја летећих врста инсеката, а посебно комараца. Један слепи миш може да поједе и до 3.000 инсеката за једну ноћ и до 600 комараца за један сат. Слепи мишеви се хране и инсектима који представљају опасне штеточине за шуме и пољопривредне културе, али и преносиоцима болести човека и домаћих животиња и на тај начин имају велики значај у пољопривреди, шумарству, медицини и ветерини. Слепи мишеви продукују измет који се назива гуано и он у пећинама представља органску основу и кључан је фактор опстанка крхке пећинске фауне, флоре и фунгије, којој он често чини и једини извор хране.

Ресаста вечерњак (*Myotis nattereri*) (Фото: Б. Грубач)

Литература:

Пауновић, М., Карапанца, Б., Будински, И. и Стаменковић, С. (2020): *Фауна слепих мишева (Mammalia, Chiroptera) Србије*. Српска академија наука и уметности., Посебна издања DCXIII, Одељење хемијских и биолошких наука 13, 601 стр.

Paunović, M., Karapandža, B. i Ivanović, S. (2011) *Slepi miševi i procena uticaja na životnu sredinu, Društvo za očuvanje divljih životinja „MUSTELA”*, Beograd, 141 str.

Изабери природу

У оквиру акције „ШУМА У ШКОЛИ” стручни тим ЈП „Србијашуме” одржао је едукативне радионице, у циљу промовисања знања као највеће вредности и предности које појединац може поседовати. На забаван и дечијем узрасту прилагођен начин кроз интерактиван и мултидисциплинаран приступ градиву везаном за сазнања о заштити природе, посебно шума и вода и њиховој повезаности, код деце најмлађег узраста формира се одређени ниво еколошке свести. Кроз едукативне и креативне радионице и игру усвајају се знања и интересовање за природу и њене процесе, развија се мотивација и жеља деце да оставе дигиталне уређаје и изаберу природу, јер природа нуди непрегледан број могућности за развој маште и креативности, а повезаност са природом код деце која живе у урбаним срединама потребно је неговати у циљу боље и квалитетније будућности.

Тако је било и у ПУ „Веселко” у насељу Калуђерица где је одржана едукативна радионица која је започела садњом садница аутохтоне врсте племенитих лишћара – храстова. Предшколска група је затим учествовала у интерактивној радионици „УЛОВИ И ПУСТИ”. Кроз игру деца су научила како риба мења дубину, која пераја јој служи за кретање кроз воду, како то кретање изгледа, како чувамо воду и како се чувамо од воде. Затим смо све то поновили кроз игру „УЛОВИ И ПУСТИ”. Игра је осмишљена у циљу популаризације рекреативног риболова као активности која позитивно утиче на децу и развија повезаност са природом. Такође, предшколци су имали прилику да сазнају и науче да сваки рекреативни риболовац поштовањем режима „улови и пусти” за аутохтоне (домаће врсте), и не

враћањем у воду алохтоних (страних врста) доприноси унапређењу и побољшању рибљих заједница.

У Основној школи „Иво Андрић” у Раковици, осим садње зељасте врсте *Crassula ovata* у картонске (еколошки одрживе) саксије, и декоративних врста дрена, Панчићеве оморице и ликвидамбра, деца су учествовала у едукативној презентацији где се кроз интерактивни квиз знања подстичу да развијају вештину размишљања и повезивања школског градива и информација које је стручни тим ЈП „Србијашуме” прилагодио њиховом узрасту. Деца трећег разреда основне школе су током презентације могла да науче нешто о основним карактеристикама шумских екосистема, дрвенастим врстама које су истакнуте у свету по својим димензијама, старости или неким другим карактеристикама, као и о основним правилима понашања током боравка у шуми са породицом или другарима. Овакав вид рада са децом је веома значајан јер кроз дискусију о утицају људских активности на природу деца развијају своје способности критичког размишљања што им помаже да постану свесни

својих одлука и утицаја на животну средину. Пракса у свету је показала да се на овај начин успешно постављају темељи доброг опхођења према шумама и животној средини уопште и развија еколошка свест малишана који знање и примере доброг понашања у природи преносе на своје родитеље и околину, али и кроз практичне активности деца уче о екологији и шумама не само теоретски већ и да примене научено у пракси.

Током посете ПУ „Полетарац”, на Новом Београду, деца су инспирисана да ослободе своју машту кроз радионицу прављења јежа од природних материјала, имитацију различитих живих бића из наше околине, све кроз групне активности, што деци помаже у развоју тимског рада и комуникације, али и подстицају њихове креативности и иновативног размишљања. Свест о очувању животне средине која се развија у раним годинама живота може трајно обликовати став појединца према истој.

маст.инж.шум. Ивана Рвовић
дипл.инж.шум. Маша Јованчић
мајстор биолог Александра Комарниџки-Тирић

Нова стабла - нова снага Кошутњака

Шума Кошутњак је већ деценијама омиљено излетиште Београђана, а од 2014. године проглашена је заштићеним подручјем Споменик природе „Шума Кошутњак“ због богатства биодиверзитета, геодиверзитета и предеоног диверзитета. Сваки делић тла ове шуме указује на историјске догађаје који су обележили прошлост наше државе и наше престонице.

Шумска вегетација Кошутњака представља последње фрагменте изворне вегетације ширег подручја Београда о којој је крајем XIX века писао чувени Јосиф Панчић. Кошутњаком се попут једног шпица завршава потез Шумадијске греде и природно је станиште наших врста храстова сладуна, цера и медунца који су типични за нешто сувљу климу. Присуство реликтне субмедитеранске флоре, где се издваја усколисна кострика (*Ruscus aculeatus*), указује на то да је овде клима била још сувља и топлија у периоду док је Кошутњак био сам обод Панонског мора. Природна вегетација је врло модификована услед историјских догађања и ширења насеља која

окужују ову шумску оазу. Свеукупно гледано, стање шумске вегетације на Кошутњаку је незадовољавајуће. У периоду трајања два Светска рата велики комплекси београдских шума су опустошени или деградирани услед претхвата на квалитет, па тако и шумска вегетација Кошутњака. Као последицу данас имамо изданаčke шуме мање пожељних врста дрвећа старости између 75 и 80 година. Такође, уочавамо и регресивну сукцесију врста, што значи да су некадашње шуме дуговечних и племенитих лишћара (пре свега различитих врста храстова) спонтаним обрастањем временом замењене и потиснуте „агресивнијим“ и врстама са јачом изданачком моћи као што су липа и граб. Чак 82% шума на Кошутњаку је изданачког порекла. Доминантно вегетативно, тј. изданачко порекло ових шума условљава умањену биоеколошку стабилност (већу угроженост од штетног утицаја снега, ветра, суше...), краћи животног века стабала, скромније димензије стабала у доба зрелости и умањену могућност очувања биодиверзитета. Значајно

је напоменути да изданацке шуме користе свега 55% потенцијала станишта, како у продукцији дрвне масе, тако и у пружању свих осталих општекорисних функција шума, тј. екосистемских услуга (нпр. умањена филтрација ваздуха, везивање CO_2 , емитовање кисеоника и др).

Данас у ери мултифункционалног шумарства заснованог на постулатима интегралног, одрживог газдовања шумама, можемо рећи да на Кошутњаку имамо спектар равноправних еколошких и социјалних функција шума. Самим тип газдовање овом газдинском јединицом захтева изузетно стручан и мултифункционални приступ. Основна проблематика газдовања састоји се у томе да Кошутњак очекују изузетно комплексни, захтевни и ургентни мелиоративни радови. Планирано је да се шумска вегетација постепено „у крпицама“ мења у више узгојне облике са циљем да она једног дана поново буде оно што је била пре више векова, а то је шума вишег узгојног типа настала генеративним путем тј. садњом садница адекватних врста.

Престарела шума, углавном изданацког порекла и протекле зиме је претрпела оштећења услед снежних падавина. Штетама од снега захваћена су појединачна или групе стабала која су под теретом влажног и тешког снега снега полумљена или изваљена из корена. Такође, велики број стабала на Кошутњаку се сваке године природно, услед старости, суши и одумире. Почетком 2025. године, ЈП „Србијашуме“, ШГ „Београд“ спровело је санитарну сечу на делу површине ове шуме. На местима посечених стабала засађене су дрворедне и шумске саднице аутохтоних врста лишћара. Кошутњак

је захваљујући пролећној садњи богатији за око 2.000 младих јавора, јасена, шумских воћкарица и различитих врста храстова. Такође, површине које су обновљене садњом садница како у пролеће, тако и у протеклих неколико година, пажљиво су неговане у току вегетационог периода. И у наредним годинама планирано је обнављање дела шуме на Кошутњаку, па ће се у јесењем периоду засадити још око 3.500 садница.

Није строго закључити да је квалитет живота и здравља људи завиштан од постојања шуме. Неке од најважнијих функција шуме су апсорпција угљен диоксида (што доприноси ублажавању глобалног загревања), продукција кисеоника, филтација ваздуха од честица прашине и смога, очување биодиверзитета (шуме су станиште хиљадама животињских и биљних врста), продукција биомасе, заштита земљишта од ерозије и превенција природних непогода као што су поплаве и клизишта, регулација водног режима, пригушивање буке у урбаним срединама, шумски склоп доприноси регулацији влажности и температуре ваздуха и земљишта и др. Из овог произилази да је пошумљавање, унапређење и очување постојећег шумског фонда од непроцењивог значаја, нарочито у савременој ери глобалног, енормног загађења, нарочито у великим урбаним срединама.

Адиба Цудовић, дијл.инж.шум.

56. Међународни сајам лова и риболова (ЛОРИСТ)

ЈП „Србијашуме“ је имало запажено учешће на 56. Међународном сајму лова и риболова (ЛОРИСТ) у Новом Саду, који је одржан у периоду 24-28.09.2025. године. На сајму је представљена ловно-туристичка понуда предузећа, иновације које примењујемо у систему мониторинга дивљачи, као и актуелни пројекти из области лова и риболова.

Такође, посетиоци сајма и велики број деце имали су прилику да виде и да се фотографишу са најзначајнијим врстама дивљачи, које се приказане кроз дермопрепарате у природној величини, окружене зеленилом.

За опремање штанда ЈП „Србијашуме“, сада већ традиционално, заслужне су колеге из ШГ „Ужице“, који су израдили опрему за штанд и ШГ „Београд“, који су обезбедили саднице шумских и украсних врста.

Током трајања сајма „Лорист“ на нашем штанду смо угостили велики број посетилаца и ловаца, који су чести гости у нашим ловиштима.

Сектор за ловство, рибарство и туризам

ЈП „Србијашуме“ на 21. Међународном сајму заштите животне средине

Јавно предузеће "Србијашуме" успешно је учествовало на 21. Међународном сајму заштите животне средине – Есо fair 2025, који је одржан од 20. до 22. октобра у хали 3 Београдског сајма.

Сајам, под слоганом "Порука је у природи", окупио је више од 100 излагача из десет земаља, посвећених темама зелене економије, управљања отпадом и рециклаже. Као национални лидер у очувању унапређењу природних ресурса, "Србијашуме" су и ове године представиле бројне активности и пројекте, стављајући посебан акценат на едукацију најмлађих генерација. У оквиру штанда предузећа организоване су интерактивне еколошке радионице које су деца на занимљив и креативан начин приближиле свет шума, биљака, животиња и вода, као и важност очувања природе.

Посетиоци су имали прилику да уживо виде минијатурни шумски екосистем, са више од 50 врста биљака из расадника Топчидер и Авала, као и експонате животиња европског јелена, видре, лисице, зеца, јежа, сове, пастрмке, инсектаријум и Панчићев хербаријум са Старе планине. Деца су уживала у радионицама попут "Направимо хотел за пчеле и опрашиваче", "Хранилице за птице од природних материјала" и "Упецајмо", кроз које су учила како својим поступцима могу допринети очувању животне средине. Штанд "Србијашума", који у посетиоци описивали као "малу зелену оазу у пустињи", током три дана посетила су деца из Предшколске установе "Палилула", штићеници Дома за децу и омладину са оштећењем слуха, као и ученици бројних средњих школа са смером за заштиту животне средине.

Посетиоци су имали прилику да уживо виде минијатурни шумски екосистем, са више од 50 врста биљака из расадника Топчидер и Авала, као и експонате животиња европског јелена, видре, лисице, зеца, јежа, сове, пастрмке, инсектаријум и Панчићев хербаријум са Старе планине. Деца су уживала у радионицама попут "Направимо хотел за пчеле и опрашиваче", "Хранилице за птице од природних материјала" и "Упецајмо", кроз које су учила како својим поступцима могу допринети очувању животне средине. Штанд "Србијашума", који у посетиоци описивали као "малу зелену оазу у пустињи", током три дана посетила су деца из Предшколске установе "Палилула", штићеници Дома за децу и омладину са оштећењем слуха, као и ученици бројних средњих школа са смером за заштиту животне средине.

оницама попут "Направимо хотел за пчеле и опрашиваче", "Хранилице за птице од природних материјала" и "Упецајмо", кроз које су учила како својим поступцима могу допринети очувању животне средине. Штанд "Србијашума", који у посетиоци описивали као "малу зелену оазу у пустињи", током три дана посетила су деца из Предшколске установе "Палилула", штићеници Дома за децу и омладину са оштећењем слуха, као и ученици бројних средњих школа са смером за заштиту животне средине.

"Порука коју смо желели да пошаљемо јесте да је очување природе заједничка одговорност, а да управо едукација најмлађих представља најбољу инвестицију у будућност", поручују из ЈП "Србијашуме".

Својим ангажовањем и посвећеношћу, ЈП "Србијашуме" је потврдило своју улогу чувара природе и пријатеља будућих генерација. Настављамо да чувамо шуме, реке и све што нас окружује - да будућност Србије дише пуним плућима.

Пројекат „Засади дрво“

Пројекат „Засади дрво“, који је покренула компанија WMG (Wireless Media Group), званично је ушао у свој седми циклус под слоганом „Милион садница је тек почетак“. Након оствареног циља и посађених више од милион садница, иницијатива наставља да расте и да повезује грађане, институције и partnere у мисији стварања здравијег и зеленијег окружења широм Србије.

Нови циљ у седмом циклусу је постављен – садња нових 200.000 садница на 50 локација

широм Србије, чиме ће укупан број посађених стабала достићи 1.200.000.

Свечано отварање новог циклуса окупило је представнике институција, partnere, амбасадоре пројекта и волонтере, који су претходних година допринели да „Засади дрво“ прерасте из еколошке акције у покрет који мења свест и подстиче одговорност према природи.

„Достизањем циља од милион посађених садница остварили смо важан резултат који показује колико су заједништво и посвећеност кључни за сваку промену. Пројекат ‘Засади дрво’ је прерастао границе еколошке иницијативе и постао покрет који повезује институције, компаније и грађане око исте идеје – стварања здравијег и зеленијег окружења. У WMG-у верујемо да друштвена одговорност мора бити саставни део сваког пословања, зато настављамо да улажемо у пројекте који доносе дугорочне промене. У седмом циклусу фокусирамо се на нове садње, едукативне радионице и акције које подстичу и грађане да активно учествују у очувању природе. Наш циљ остаје исти – да инспиришемо заједништво и докажемо да је свака садница корак ка одрживој будућности”, изјавила је Ана Алексић, чланица управе WMG, CEO WMG Медија и председница Управног одбора WMG фондације.

Пројекат у седмом циклусу улази у нову фазу, фокусирану на иновације, инклузију и дугорочне промене у заједници. Посебна пажња биће усмерена на активности које подстичу грађане да се укључе и допринесу стварању зеленијих и одрживијих простора. Кључну подршку пројекту и ове године пружају стручне институције и јавна предузећа која активно учествују у реализацији садњи и унапређењу шумских површина. Посебно важну улогу у спровођењу активности имају ЈП „Србијашуме“ и ЈП „Војводинашуме“, чији стручни тимови већ годинама доприносе планирању, спровођењу и едукацији у области пошумљавања и заштите природних ресурса.

Пројекат „Засади дрво“ је током година допринео бољем разумевању значаја шума за очување еколошке равнотеже и квалитета живота. У сарадњи са стручним институцијама, локалним заједницама и волонтерима, створен је модел који повезује струку и грађане у заједничком циљу – очувању природних ресурса и развоју одрживе будућности.

„У седмом циклусу пројекта наш приоритет биће јачање капацитета за производњу шумског садног материјала и очување генофонда аутохтоних врста, као основе за унапређење биодиверзитета и отпорности шума на климатске промене. Пројекат ‘Засади дрво’ отворио је простор да се глас шумарске струке јасније чује и да грађани боље разумеју значај очувања шума. Заједничким акцијама садње, прикупљања семена и едукативним програмима настављамо да повезујемо струку и заједницу у истом циљу – очувању и унапређењу шума Србије”, изјавио је Борис Ивановић, мастер инж. шум., руководилац Одељења за генофонд, семенарство и расадничку производњу ЈП „Србијашуме“

„Пројекат ‘Засади дрво’ у претходним циклусима је дао снажан подстицај еколошком активизму и додатно афирмирао шумарску струку заједничким радним акцијама и едукацијом о значају шума. Војводина, као најмање пошумљен регион у земљи, посебно је важна за спровођење оваквих иницијатива, јер свака нова садница има вишеструку вредност за заједницу и животну средину. У новом циклусу наш приоритет биће развој урбаних шума и зелених оаза, као и подршка пројектима који повезују струку, грађане и локалне заједнице у очувању природних ресурса”, рекао је др Марко Маринковић, дипл. инж. шум., извршни директор за шумарство, екологију и развој ЈП „Војводинашуме“.

Седми циклус пројекта „Засади дрво“ представља наставак дугорочне иницијативе која је од 2019. године озеленила више од 40 градова и општина широм Србије, укључила хиљаде волонтера и прерасла у највећи национални еколошки покрет посвећен очувању природних ресурса.

Пројекат „Засади дрво“ покренула је компанија WMG (Wireless Media Group), уз подршку WMG фондације, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управе за шуме, Министарства просвете, ЈП „Србијашуме“, ЈП „Војводинашуме“, Покрета горана Србије, Привредне коморе Србије, Ботаничке баште „Јевремовац“, Биолошког и Шумарског факултета у Београду, Шумарске школе Краљево, Завода за заштиту природе Србије, Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине, Института за шумарство и ЈКП „Зеленило Београд“.

Колегијум и радни састанак ЈП „Србијашуме“

Вршилац дужности директора Јавног предузећа „Србијашуме“ Крсто Јањушевић, одржао је крајем јула месеца колегијум, коме су присуствовали извршни директори, директори сектора, директори делова предузећа из целе Србије, са руководиоцима правних одељења и председницима синдикалних подружница.

Теме радног састанка, биле су: анализа резултата пословања за првих шест месеци 2025. године и усаглашавање оперативних планова пословања за другу половину године.

У дискусији, кроз извештаје који су уследили, констатовано је да је за првих шест месеци 2025. године остварен најбољи пословни резултат од постојања нашег предузећа, како у натуралним показатељима, тако у билансу успеха, са највећом оствареном добити.

Пошумљавање за првих шест месеци, било је на рекордном нивоу, што је још један најбољи резултат од оснивања предузећа.

развијају у правцу најреспектабилније компаније за управљање ресурсима, који гарантује одрживост под тржишним условима.

Након излагања, в.д. директора Јањушевић је отворио дискусију, са циљем да се кроз партиципацију што већег броја запослених, омогући транспарентност целог процеса.

Истакао је важност пуне посвећености, одговорности и координације свих организационих делова предузећа у реализацији постављених циљева.

„Наш приоритет остаје очување и унапређење шумских ресурса Србије, уз наставак развоја дрвне индустрије и обезбеђивање стабилног снабдевања становништва огревним, а привреде техничким и индустријским дрветом“ – закључио је директор Јањушевић.

Посебан акценат стављен је на Законом утврђену обавезу, да предузећа чији је оснивач Република Србија, изврши промену правне форме у друштво са ограниченом одговорношћу или акционарско друштво.

Вршилац дужности директора Крсто Јањушевић, изнео је позитивне стране својинске трансформације Јавног предузећа у д.о.о, која се очекује у наредном периоду.

Истакао је да ће на овај начин, многе административне процедуре бити убрзане, а реализација стратешких циљева водити ка томе да се „Србијашуме“

Обележен светски дан резервата биосфере

Међународни дан резервата биосфере - 3. новембар, обележава се на основу Одлуке Генералне конференције UNESCO, МАВ програма („Man and biosphere“ програм „Човек и биосфера“). Сврха Међународног дана резервата биосфере је да се на годишњем нивоу упуту позив за јачање свести о одрживом развоју савременог света и доприносу Светске мреже резервата биосфере истом. Светску мрежу резервата биосфере у овом тренутку чини 785 резервата биосфере у 142 земље света. Резерват биосфере „Голија-Студеница“ је постао члан ове мреже 2001. године.

Јавно предузеће „Србијашуме“, као управљач Парка природе „Голија“, активно учествује у свим активностима везаним за Резерват биосфере „Голија-Студеница“ и овај значајан датум обележава од 2022. године. Ове године, четврти пут за редом Међународни дан резервата биосфере обележен је на терену, односно у РБ „Голија-Студеница“ под мотом „Одрживи туризам у сагласју са природом“.

У заједничком обележавању, поред пословодства и запослених у ЈП „Србијашуме“, учествовали су и представници разних институција и то: Министарства заштите животне средине, Завода за заштиту природе Србије, ЈП „Војводинашуме“, представници локалних самоуправа, чланови Савета корисника ПП „Голија“, удружења из Краљева: Друштво гуслара „Жича“, Удружење „БенНем“ и удружење „Класична традиција“ и деца из ОШ „Стефан Немања“, Студеница, издвојена одељења Рудно и Бзовик.

Учесници скупа, њих преко 100, окупили су се у месту Рудно које се налази у срцу Резервата биосфере „Голија-Студеница“, на надморској висини од 1.100 метара кога чини нетакнута природа, богата густим шумама, питомим и раскошним пашњацима, ливадама и мноштвом бистрих планинских река и потока богатих раковима и пастрмком уз најчистији ваздух у Србији. Ружа ветрова у којој се сударају континенталне и медитеранске струје, ово место чини ваздушном бањом.

Испред домаћина учеснике скупа поздравио је најпре Извршни директор шумарства, коришћења и комерцијале Тихомир Мурић, затим директор Сектора за шумарство и заштиту животне средине Гордана Јанчић, Управник ПП „Голија“ Драгољуб Шеклер и директор Шумског газдинства „Столови“ Краљево, Драган Рељић. Сви они су изразили задовољство одзивом позваних колегиница и колега, љубитеља природе, који су дошли да заједно са Управљачем обележе важан дан за промоцију вредности, лепоте и значаја РБ „Голија-Студеница“.

Ове године Међународни дан резервата биосфере је обележен на тему одрживог туризма. Сеоски туризам на овим просторима постоји неколико деценија, али задњих десетак година доживљава прави процват. Домаћинство Шеклер, етно коначиште Вила Селена, Пансион Небо, колиба Орлово гнездо и још десетак рудњанских домаћина подигли су квалитет услуге какав се среће у престижним туристичким дестинацијама.

Након завршетка уводних обраћања, учесници скупа су кренули ка Цркви Светог Николе коју мештани села Рудно називају Никољача, а која се налази на 1158 метара надморске висине, на изу-

зетно скривеном месту и до ње се долази делом кроз густу шуму. У цркви једва да може да буде присутно 4-5 особа. Препоставља се да је она служила као нека врста одморишта за караване који су туда пролазили. О значају овог места присутнима су говорили Радослав Премовић, гуслар и Радован Типсаревевић из Удружења „БеННем“, а представила се и певачка група Завичајно друштво „Стара Павлица“ из Краљева.

Други локалитет који су учесници обишли је река Изубра која пробијајући се кроз густу мешовиту шуму формира кањон и нестварне каскадне водопаде. Вода се обрушава са неколико десетина метара тако да настају призори вредни дивљења. О значају локалитета говорила је Биљана Крстески, начелник одељења за природна добра, предеоне вредности и просторно-планску документацију. Без обзира на тежину стазе сви учесници су стигли до Горњег водопада, а они најспремнији су посетили и Доњи водопад.

Светлана Баковић, дипл. инж.

Победник 23. Сабора шумара Шумско газдинство Пријеполје

НАЈПОСЕЋЕНИЈА „ШУМАРИЈАДА“ - ОКУПИЛА ОКО 1000 УЧЕСНИКА

У Врњачкој Бањи 12. септембра, свечано је отворен 23. Сабор шумара - „Шумаријада 2025“. Манифестација која окупља стручњаке и раднике шумарства из целе Србије, овога пута забележила је до сада највећи број учесника, негде око 1000 запослених.

Домаћин и организатор је ЈП „Србијашуме“, а сабор је отворио вршилац дужности директора предузећа Крсто Јањушевић. Свечаном отварању традиционалног сабора присуствовао је и председник општине Врњачка Бања Бобан Ђуровић.

Током наредних дана, до 14. септембра, учесници су се надметали у бројним шумарским дисциплинама, али и у спортским такмичењима. Посебан значај овогодишњој „Шумаријади“ даје учешће представника ЈПШ „Шуме Републике Српске“ у такмичарском делу, чиме манифестација по први пут добија и регионални карактер, као и одржавање округлог стола на тему „Развој шумарства и одрживо газдовање шумама“.

Крсто Јањушевић, директор ЈП „Србијашуме“, истакао је на отварању да Сабор шумара са свим шумарским дисциплинама, спортским надметањима и вештинама шумара јесте место велике енергије.

„После сваке „Шумаријаде“ стичем утисак да су људи још више расположени и привржени својој фирми. Ово није само

провод, већ скуп на коме размењујемо искуства, разговарамо о изазовима у шумарству и еколошким темама на округлом столу. То је комбинација стручних садржаја и спорта, са циљем унапређивања овог сектора. Оно што је посебно значајно, ово је најпосећенија „Шумаријада“ до сада, близу 1000 учесника. Посебно сам поносан што ће први пут са нама бити и представници „Шума Републике Српске“. Верујем да ће у будућности овај скуп бити још бројнији. Атмосфера у Врњачкој Бањи, у предивном Рашком округу, је изванредна и ово је већ постала лепа традиција“, рекао је Крсто Јањушевић.

Када је реч о раду ЈП „Србијашуме“, Крсто Јањушевић је нагласио да ово предузеће одговорно и на најбољи начин управља једним од најзначајнијих ресурса поверених од државе, као и да је поносан што је наше предузеће део програма мера које спроводи Влада Републике Србије на иницијативу председника Републике.

"Највише сам поносан на резултате пошумљавања, план за ову годину и динамика његовог спровођења повећани су за 50% у односу на претходну годину, што нам је био приоритет. Уз значајне пројекте, као што је велики ФАО пројекат, Србија ће постати земља са највећим трендом пошумљавања у овом делу Европе. Желим да истакнем и актуелну меру подршке становништву кроз умањене цене огрева за поједине категорије. Сви који су на евиденцији Центара за социјални рад могу да купе огрев по цени од 2900 динара по кубном метру са ПДВ-ом. За пензионере, особе са инвалидитетом, породице палих и преминулих бораца, као и војне и цивилне инвалиде рата, цена је умањена за 15% и износи 4470 динара са ПДВ-ом", пренео је Јањушевић.

У склопу „Шумаријаде”, организован је и округли сто на тему „Побољшање отпорности шума у Србији да би се осигурала енергетска сигурност најугроженијих, уз допринос њиховим средствима за егзистенцију и секвестрацију угљеника”.

Презентацију је одржао Борис Ивановић, дипл. инж. шум, руководилац за расадничку производњу у ЈП „Србијашуме”.

На свечаној вечери пре доделе медаља и пехара најбољима, присутне су поздравили Милош Срећковић, председник Надзорног одбора, Крсто Јањушевић, в.д. директора ЈП „Србијашуме“ и Тихомир Мурић, извршни директор сектора за шумарство и заштиту животне средине, комерцијалног сектора и сектора за коришћење шума.

Такмичења у спортским дисциплинама

РЕЗУЛТАТИ ПОЈЕДИНАЧНО

Шумарски вишебој

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

3	Душан Станковић	Деспотовац
2	Момир Пуцаревић	Београд
1	Мирза Суљић	Рашка

СТРЕЉАШТВО

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

3	Иван Ђорђевић	Бољевац
2	Срђан Филиповић	Куршумлија
1	Далибор Вељовић	Крушевац

ТРЧАЊЕ 200М

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

3	Јелена Марковић	Кучево
2	Весна Милић	Крушевац
1	Данка Мићић	Лозница

СКОК У ДАЉ Ж

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

3	Весна Томанић	Београд
2	Гордана Станисављевић	Ужице
1	Марија Станић	Пријепоље

СТОНИ ТЕНИС ЖЕНЕ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

3	Александра Сојановић	Лозница
2	Мирјана Недић	Пријепоље
1	Јелена Марковић	Кучево

СТОНИ ТЕНИС МУШКАРЦИ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

3	Дарко Јанковић	Кучево
2	Ђорђе Грабовић	Пријепоље
1	Драган Анђелић	Бољевац

ПИКАДО ПОЈЕДИНАЧНО

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

3	Драгана Јелић	Деспотовац
2	Биљана Пријовић	Пријепоље
1	Антонела Весели	Кучево

ТРОЈКЕ

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

3	Иван Јелић	Деспотовац
2	Иван Сивић	Ивањица
1	Дејан Пантелић	Крагујевац

ШАХ

3	Синиша Дурузић	Кучево
2	Златко Милановић	Деспотовац
1	Сабахудин Хачковић	Рашка

РЕЗУЛТАТИ ЕКИПНО

ПИКАДО ЕКИПНО

3.Београд
2.Кучево
1.Пријепоље

ТРОЈКЕ ЕКИПНО

3. Биро
2. Лозница
1.Крагујевац

КОНОПАЦ

3-Пријепоље
2-Лесковац
1-Лозница

ОДБОЈКА

3-Лесковац
2-Крагујевац
1-Пријепоље

МАЛИ ФУДБАЛ

3. Крушевац
2- Краљево
1-Шуме Републике Српске

ПОБЕДНИК ШУМАРИЈАДЕ

Шумско газдинство
ПРИЈЕПОЉЕ

Такмичење секача моторном тестером

Током ове манифестације одржано је и такмичење секача моторном тестером, у различитим дисциплинама, од којих је најатрактивнија кресање грана. Прво место освојио је Марко Нешковић из Шумског газдинства „Голија“ из Ивањице.

На 23. Шумаријади у Врњачкој Бањи министар пољопривреде, шумарства и водопривреде проф. др Драган Гламочић присуствовао је такмичењу секача и том приликом истакао да је чак 39 одсто територије Србије под шумама, што је за девет процената више од светског просека.

„Пошумљеност Србије у равни је са европским просеком. Посебно је значајно да је у централној Србији она близу 60 одсто, док је у Војводини свега око седам одсто. Таква расподела је последица специфичности терена, али је стање данас далеко повољније него у периоду када је последњи пут рађена инвентура шума, пре другог светског рата“, рекао је Гламочић. Сеча шума је природан процес и део одрживог газдовања, јер подстиче обнављање нових, здравих стабала. „Ако бисмо шуме оставили без икаквог газдовања, то не би био прави начин управљања. Управо овакви догађаји промовишу важност заштите животне средине“, поручио је министар.

Ово је уједно и уводно такмичење за државно првенство које ће се одржати крајем октобра, када ће домаћин бити наше драге колеге из ЈП „Војводина-шуме“.

Награде најбољим секачима уручене су након такмичења.

- 3. место Лазар Тасић (1411 поена)
ШГ „Топлица Куршумлија“,
- 2. место Горан Чамагић (1561 поена),
ШГ „Шумарство“, Рашка,
- 1. место Марко Нешковић, (1627 поена),
ШГ „Голија“, Ивањица

Министар Гламочић окушао се и у секачким дисциплинама, истичући да овај посао носи велику одговорност и захтева изузетну вештину.

Марко Нешковић, пример како се великим радом и посвећеношћу стиже до циља

Марко Нешковић у такмичењу секача моторном тестером освојио прво место на Шумаријади 2025.

Овај текст посветили смо Марку Нешковићу, једном од најбољих такмичара, секача у раду са моторном тестером, који је запослен у шумском газдинству „Голија“, Ивањица, Шумска управа „Девихи“.

Рођен је 1992 године у Ивањици. Основну школу завршио је у Девихим, а у школи др.Недељко Кошанин 2007.године уписао средњу шумарску школу у Краљеву и 2011. је завршио. Радни однос засновао је септембра 2011. године на месту чувара Парка природе „Голија“ у Шумском газдинству „Голија“ Ивањица, Шумска управа Девихи. Марко је још од малена, а касније и као средњошколац показивао таленат и велику љубав према раду са моторном тестером. Скроман и вредан млад човек, чија каријера је започела највише из љубави према шумарству и раду с моторном тестером, кроз године преданог тренинга и бројних такмичења, изградио је репуацију врхунског професионалца.

Прве озбиљне резултате и свој такмичарски пут почео је 2008 године, када је заузео друго место на „Шумаријади“ чиме је започео свој успон ка домаћем и светском врху такмичења у раду са моторном тестером. Већ 2010. године је представљао своју земљу на светском такмичењу у Хрваској, а 2011 години примљен у радно однос у Шумско газдинство „Голија“ Ивањица. Након тога следе наступи на светском првенству у Швајцарској 2014. године и освајање првог места на државном првенству исте године.

Врхунац успеха постигао је на светским такмичењима:

-2016. године у Пољској у веома јакој јуниорској конкуренцији до 24. године освојио је друго место, са репрезентацијом Србије, у дисциплини кресање грана.

-2018. године у норвешком граду Лилехамеру где је одржано светско првенство секача на коме је репрезентација Србије у екипној дисциплини штафетна трка заузео је треће место,

- док је у новијем периоду наставио низ успеха на радничким спорским играма, Шумаријади освојивши 2023. године треће место, друго место 2024.године и прво место 2025.године.

Током година такмичења Марко је показао да су упорност, техничка спремност и љубав према послу кључни за врхунске резултате. Као државни првак и свески освајач медаља, он је данас узор младим мотористима и поносни амбасадор спорта који спаја традицију шумарства и модерну прецизну технику.

Поред спортских успеха, Марко је познат по својој скромности, тимском духу и спремности да своје искуство пренесе млађим такмичарима. Његов приступ такмичењу као и раду темељи се на дисциплини, прецизности и поштовању према сваком детаљу, и вредностима које га чине истинским шампионом, не само у резултатима, већ и у карактеру.

У сваком погледу, Марко је узор и пример како се великим радом и посвећеношћу стиже до циља.

Јубилеј – 33 године часописа „Шуме“

Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ покренуло је часопис - ревију „Шуме“ 1992. године, а 1. октобра 1992. године изашао је први број часописа „Шуме“.

Ревиија „Шуме“ је часопис за промоцију, рад и пословну сарадњу у функцији маркетинга и односа са јавношћу, као и интегралног газдовања шумама.

Врло брзо је постала препознатљива, не само у оквиру предузећа, већ знатно шире. Доспела је у многе установе, школе, факултете, домове и постала је омиљени часопис, не само шумарских стручњака, већ и шире јавности.

На њеним страницама нашли су се бројни текстови о шуми, дивљачи, заштићеним природним добрима, догађајима из природе, о природним лепотама наше земље, о биљним и животињским врстама, гљивама.

Редакциони одбор чине пет чланова, а састанак редакционог одбора се организује по потреби и према динамици излагања часописа.

Текстове у ревији „Шуме“, поред главних уредника, објављивали су и бројни аутори, научници, професори, публицисти, шумарски инжењери, дописници медија. Главни уредници су се мењали: Нада Мијук, Драгојло Благојевић, Тања Дојчиновић и Сузана Видановић, моја маленкост од 2012. године до данас, од броја 117 до броја 162.

Нове рубрике од 2012. године су интервју са ген. директором, интервју са председником НО, са неким од извршних директора, са дир. Управе за шуме, са деканом Шумарског факултета или са неким професором.

Уведена је нова рубрика „Занимљиве приче шумара“ и рубрика „Манастири Србије“. Такође, објављујемо и понуду наше Туристичке агенције.

У сваком броју посвећујемо пажњу неком шумском газдинству, пишемо о заштићеним добрима, о ловиштима, сајмовима, о дознаци, о пожарима, као највећим непријатељима шума, о коришћењу шума и механизацији, о акцијама пошумљавања, о акцијама поводом неког еколошког датума.

Дистрибуција часописа иде на адресе: Владе Србије, свим Министарствима, Амбасадама, Шумарском факултету и осталим факултетима у Србији и Републици Српској, шумским газдинствима у Србији и Републици Српској, библиотекама у Србији, основним и средњим школама, медијима и новинским агенцијама.

Концепција ревије „Шуме“ и њен садржај је пре свега афирмација и промоција рада ЈП „Србијашуме“ и свих наших делатности. Садржај ревије се презентује релевантним институцијама, медијима, али и широј јавности, са циљем да се побољша имиџ и углед нашег предузећа у јавности.

Представници Покрета гора на Србије, уручили су повељу ревији „Шуме“ и мени лично, као главном уреднику за рад и изузетну сарадњу, а поводом јубилеја часописа.

Планинарка и шумарка наша Мира

Овај текст писала је Мирина колегиница и пријатељица Алма Алагих, која је најбоље познаје као колегиницу, другарицу и особу.

Овим речима бих започела причу о мојој колегиници Мирјани Недић.

*„Има једна пећина строга, у којој живи бабарога,
а ја сам ваљда разумете, једно веома храбро дете“*

Љубивоје Ршумовић

Метафорички изнето, та „пећина“ у нашем послу је „шума“, а „бабароге“ су становници те исте, које већина људи посматра само у зоо врту, у кавезима или иза решетака.

А то „храбро дете“ је управо моја колегиница, Мирјана Недић (Мики).

А зашто дете? Е баш из тог разлога, што се иза те спољашње „љуштуре“ крије једна нежна, дивна и мирољубива особа, у чијим грудима куца једно велико срце!

Мирјана је цео свој живот била борац. Избеглиштво, прилагођавање новим градовима, колективима, различитим пословним ангажманима, као и многи изазови са којима се суочавала су Мирјану све више јачали и од ње направили једну неустрашиву особу, којој је шума постала „друга кућа“.

Ми шумари, немамо Хипократову заклетву, али имамо „Молитву шуме“, а Мирјана је баш та, која свакодневно својим радом показује како баш „ослушкује“ „Молитву шуме“ и сходно томе се односи према њој. Негује шуму и чува је.

Наш први сусрет био је 2007. године. Ја као млади приправник долазим у Ш.У. „Прибој“ и упознајем колеге и колегинице. Једна од особа која ми је прва „запала за око“ је била плава и крупна жена, на први поглед, оштрог изгледа и става, увек у трци, са топографским картама у рукама и богатим речником, препуним стручних термина. Помало „застрашујуће“ за мене као приправника.

Пролазе тако дани, а Мирјана је у канцеларији преко пута мене, из које при проласку свакодневно чујем смех и све одише неком позитивном енергијом!

Та Мира коју временом упознајем, поред тога што је велики стручњак у шумарству, чије је мишљење било јако уважено, како код њених најближих сарадника (пословођа и шумара), тако и целог колектива, схватам да је и једна изузетна особа. Како би у њеном родном крају (Гостовић поред Завидовића) рекли „прави лафчина“!

Увек свима на располагању, несебична да своје знање подели и са другим колегама (посебно са нама „гуштерицама“), да споји посао и задовољство, организује дружења, на којима се често након добре закуске, знало запевати а и колце „оплести“.

Додуше, као придошлица у колективу, нисам била упозната са неким Мириним „форама“, па сам и ја постала предмет истих. Јер је иза сваког ћошка, вребала „бабарога“. И ма колико пута се понављала, ја сам стално наседала на исте, међутим тај њен осећај задовољства и среће што јој је по ко зна који пут успела мисија, ме је из стања шока враћало у једно тотално друго стање, стање смеха, који је био незауостављив и ширио се целом Управом.

Сада, када ово пишем, Мира и ја седимо сто до стола, ево већ седам година.

У међувремену сам спознала још неке занимљиве ствари о Мири: да јој је омиљени хемијски елемент сумпор, а свим запосленим у овој Управи је познато из ког разлога, да већ годину дана прича о померању столова 20 цм унапред, како не бих морала да се померам сваки пут када излази (али биће „ваљда“ решено 2025).

Особа великог срца, увек је ту да пружи помоћ, али и да прихвати или упуту извињење. Вечити борац тврдих ставова, али меког срца. Да, то је наша Мики!

Када говоримо о њеној стручности и Мири као особи, то је опште позната ствар у нашој Управи. Сви имају само речи хвале.

Колико је Мира посвећена свом послу, сведочи и то што је самостално одлучила да организује екипу људи који ће радити послове на попуњавању садницама црног бора, са својом планинарском екипом (мала површина), као и садницама смрче, са колегама из Ш.У. „Прибој, у Г.Ј. „Челињак-Тмор-Соколина“.

Овај пут, бих се осврнула, на њену другу велику љубав, која је такође уско везана за природу, а то је планинарење.

Нестварно, колико та љубав према природи и жеља за истраживањем нових простора и видика, код ње савлада сав умор од свакидашњих обавеза.

Наиме, препричавајући ми догодовштине са тих планинарења, ја схватам колико само једно скретање са главног пута доводи те у другачији свет, истог тренутка окружен си птицама, песмом, жубором воде са потока или водопада, примећујеш све оно што дуго ниси и схваташ да си и ти део те природе.

Нека од тих планина на којима је она била, су близу града а опет довољно далеко, да са њихових врхова гледаш у даљини насеља, засеоке, побећи од града, отиснути се у природом исткани свет, за њу значи остати свој, здрав, маштати, сачувати осмех и напунити се позитивном енергијом, за све оне трке које те чекају када се вратиш у град.

Гледајући њене фотографије по повратку са планинарења, схватам колико су та пријатељства која се склопе искрена, далеко од било каквих интереса, само заједничка љубав према природи и истраживању нечег новог.

Осмеси на лицима тих људи, пружене руке, приликом преласка неких тешких делова пута, цвет у коси, кафа у термосу, ручак на неком пропланку, разговор са неком баком или декицом који су силом прилика остали ту сами. Цео тај један дан учини да се вратиш кући са осећајем да си учинио нешто добро и велико за себе и за друге.

Пошто су то углавном једнодневни излети, који се реализују викендом, у петак већ можеш да видиш Миру са картом у рукама и укљученим Google Earth-ом на рачунару, како осмишљава нову руту за викенд.

И већ у раним јутарњим часовима, та мала али одабрана екипа људи, са ранчевима и штаповима за планинарење креће ка циљу. Циљеви су сваког викенда другачији. А чудна шума и планина је то.

Ма колико пута да си био у истој шуми или на истој планини, сваки пут, изнова и изнова, нека нова пречица, путањ, или „козија“ стазица те одведе у неки нови скривени кутак, који у себи крије нешто што до сада ниси ни знао да постоји. Било да је то нека нова пећина, извор, напуштена кућица (брвнара), предивни пропланак или ливада, на којима често налетиш на коње у галопу, стада оваца на испашаи.

Када стигнеш до циља, а то је углавном неки врх, пред тобом „пуца“ поглед и застанеш, заслепљен том лепотом. И тек тада схватиш колико је човек „мали“ у односу на природу, колика је њена лепота и моћ, а човекова обавеза је да се брине о њој!

А Мира то управо ради, у сваком сегменту свог живота!

Иначе, пошто један део наше Управе припада Парку природе „Златибор“, у истом, али и осталим деловима има доста ретких заштићених врста флоре и фауне, који су нама из ове струке познати.

Међутим, након повратка са једног од тих планинарских подухвата (понедељак јутро), Мира сва уплахирана и пресретна улази у канцеларију са узвиком: “Е знаш ли шта сам видела јуче“? Ја онако помало зачуђено погледам у њу, размишљајући шта ли је сада видела.

А онда Мики онако пресрећна прича како је налетела на биљку јеремичак(лат. Дафне blagayana Freyer), а у њеном родном крају позната као смиље.

Први пут је откривена у Словенији, а код нас најближе и највише је има на Златибору, али колико је познато и она доживљава несрећну судбину, и све мање и мање је има.

А ко је крив за то? Па, човек наравно! Својом себичношћу да бере и са собом носи ово прелепо цвеће, божанског мириса довео је до тога да јеремичка, чак и на Златибору има све мање и мање!

А онда почнем сама да се смејем, размишљајући како су тог дана Мирини другари планинари реаговали када је она у сред шетње скочила и узвикнула „види га, види га“!

Шта рећи, то је Мира. Са њом увек забава и смех и ма колико мислио да знаш, увек можеш да сазнаш нешто ново.

Када се ради о нашој општини, не постоји део који Мира и њена екипа нису обишли: Црни Врх-Љесковац, Бић, Бањско Брдо, Чагљевина, Јаворје, Бучје, Крњача итд....

Међутим, поред ових једнодневних, Мира и њена раздрагана и пуна ентузијазма и авантуристичког духа екипа, често се упуте и у друге крајеве (нама суседних држава).

Тако да су „горостасни“ Дурмитор и Проклетије, били једни од подухвата на који су се упутиле. Бескрајни планински масиви, тзв. „горске очи“ (ледничка језера на Дурмитору), прелепо Црно језеро у подножју Дурмитора...

И добро се сећам да у периоду њиховог одласка на Проклетије, време баш није ишло на руку (кишовоти дани), ипак су некако успели да савладају све препреке и осете и доживе дражи и „дивљу“ лепоту те планине. Насупрот Проклетијама, ова екипа (мала али одабрана), се упутила и у суседну Босну и Херцеговину.

Када кажемо: Зеленгора, Власеница, Столац, одмах пред собом имам слику пространих висоравни, прелепих шумовитих предела, испресецаних бројним потоцима и рекама.

И тако, гледајући њене фотографије и слушајући утиске са тих путештвија, просто пожелим да и ја постанем део те дивне, насмејане и авантуристичке групе људи.

Када је упознате и проведете толике године са Миром, у вама буди само лепо и циљеве да будете што јачи, успешнији и пре свега своји

Ја бих толико тога још могла да напишем о овој жени борцу, али оставићемо нешто и за неки други пут.

П.С. надам се да ће се Мира одлучити до тада да померимо столове мало унапред, јер док ово пишем седим у канцеларији, Мира није ту и схватам колико је супер осећај када не морам да се померам сваки час да би Мира могла да изађе.

И као што сам започела ову причу, стиховима, завршићу је изрекама два сјајна човека:

„Загледајте се дубоко у природу и тада ћете све боље разумети“

Алберт Ајнштајн, научник

„Шумска птица никада не жели кавез“

Хенрик Ибсен, норвешки писац

Хвала ти Миро, што те познајем!!!

Алма Алагић

Сарадња Самосталног синдиката шумарства и прераде дрвета Србије и руског синдиката шумарства

Самостални синдикат шумарства и прераде дрвета Србије је 2024.године успоставио билатералне односе са руским синдикатом шумарства на основу потписаног споразума, који предвиђа сарадњу српског и руског синдиката шумарства до 2027.године и низ заједничких активности, укључујући организацију заједничких едукација, размену искустава, као и подршку у синдикалном раду и деловању. Потписивању овог значајног споразума предходила је **РУСКО – СРПСКА КОНФЕРЕНЦИЈА**, која је одржана у Савезу самосталних синдиката Србије, у јуну 2024.године. Делегацију из Русије су чинили представници из различитих сектора, укључујући енергетику, шумарство и прераду дрвета, здравство, металски комплекс и аутомобилска индустрија. Са наше стране домаћини су били представници сродних гранских синдиката из Србије. Међу њима су били Зоран Марковић испред металаца, Зоран Радоман испред шумарства и прераде дрвета и Зоран Савић испред здравства.

Први дан посете обележен је конференцијом, која је организована са циљем упознавања, представљања синдиката и њихових активности, размени искустава, дискусије о изазовима и могућностима, те идентификовању потенцијала за будућу сарадњу.

Говорило се о систему социјалног партнерства, који у Србији и Русији постоје на националном нивоу, сарадњи Владе, послодаваца и синдиката на изградњи социјалног дијалога, значају Социјално-економског савета за усаглашавање ставова социјалних партнера, као и правним оквирима, који регулишу радне односе. Истакнуто је да је Савез самосталних синдиката Србије највећа синдикална организација у Србији и да је члан Социјално-економског савета Републике Србије.

Председник Самосталног синдиката шумарства и прераде дрвета Србије Зоран Радоман је поздравио долазак колега из Русије и пожелео им срдану добродошлицу.

„Ваш долазак у Србију симболизује нашу вековну повезаност и подршку, коју пружамо једни другима у тешким и деликатним моментима, када је судбина народа у питању”- истакао је Зоран Радоман. Социјално партнерство може довести до увођења бољих пракси на радним местима, побољшању сигурносних стандарда на пољу безбедности и здравља радника. Ефикасно социјално партнерство утиче на бољи економски развој и одрживо и одговорно управљање шумама, што смањује негативан утицај на екологију и заштиту животне средине. Наравно социјално партнерство није без изазова и спремност на дијалог и разумевање је потреба свих страна у дијалогу и кључни је фактор за успешан и дугочечан социјални дијалог. Верујем да је добра комуникација између социјалних партнера пут ка бољој будућности за шумарство и индустрију прераде дрвета”, закључио је на крају председник Радоман.

Другог дана конференције, као што је речено, потписани су споразуми о даљој сарадњи и након тога, организована је посета Јавном предузећу „Србијашуме”, где су се гости из Русије упознали са радом и структуром организовања те организације. Након формалног дела, гостима из Русије је приређен обилазак знаменитости Београда. Делегација је имала прилику да посети неке од најзначајнијих културних и историјских локација у граду, а разгледање је било завршено свечаним ручком у Кошутњаку.

Након повратка руске делегације синдиката шумарства у Русију уследио је позив Самосталном синдикату шумарства и прераде дрвета Србије да посети Русију, који је планиран још током посете руске делегације Београду.

Формирана је делегација синдиката, коју је предводио председник Самосталног синдиката шумарства и прераде дрвета Србије Зоран Радоман и представника синдиката из ЈП „Србијашуме”, ЈП „Војводинашуме” и

А.Д. Симпо из Врања. План посете је да се обиђу три града, Казањ, затим Иркутск и Братск, од којих се последња два налазе у Сибиру.

Морамо истаћи да је руски синдикат шумарства велика синдикална организација која у свом чланству има близу 90.000 чланова организација. Договорен је временски оквир и формат посете који је сачињавао обилазак знаменитости три града, индустријске комбинате, као и синдикате шумарства и индустрије папира из Иркутска и Братска, који су нашу делегацију упознали са својим радом и активностима које воде.

Домаћин и главни организатор посете био је председник руског синдиката Денис Журављев. Српска делегација упозната је са мултикултуралном традицијом руских народа, који припадају различитим религијама. Казањ је главни град републике Татарстан, чији становници су махом муслиманске вероисповести. У граду се налази један од три најзначајнија утврђења у Русији, Казањски кремљ. То је импозантна грађевина, која има бурну историју, коју је градио Иван Грозни у 16. веку. Због изузетног значаја за Русију, а и за светску културу Казањски кремљ је уписан на Унесков листи као једина преживела татарска тврђава, али и важно ходочашће православаца, тако да се на подручју утврђења налазе велелепна џамија Кул Шариф, али и православна катедрала Узнесења, једина руска црква на шест стубова, са пет купола и две капеле повезане тремом, које симболизују бурну историју тог подручја. Затим Раифски манастир и манастир Свијажск на обали реке Волге. **Невероватно искуство било је обилазак зграде Министарства шумарства и пољопривреде републике Татарстан, која је по својим габаритима и величанствености једна од најлепших здања у Казању.**

Из Казања се српска делегација упутила у Сибир, у градове Иркутск и Братск, који се налазе од Казања на шест сати лета авионом и улази се у другу временску зону. Ради информације ови градови се налазе на око 7500 километара од Београда и налази се на подручју Азијског континента, на граници са Монголијом. У Иркутску су нам организовани састанци са синдикатима шумарства Иркутске области, као и обласног комитета синдиката шумарских радника Иркутска. У склопу посете организован је обилазак града, који је познат и по индустрији производње хеликоптера и авиона МИГ, а посетили смо и Бајкалско језеро, које је једно од највећих језера на свету, са највећом дужином од 1650 метара.

Наредна дестинација била је град Братск у којем се налази један од највећих светских комбината за производњу целулозе и папира „ИЛИМ“, која се простире на готово 1100 хектара и са укупном инвестицијом од близу једне милијарде долара. Дочек матичног синдиката фабрике Илим упознавање са директором фабрике производње, који је представио све фазе технолошке производње, обилазак производње и то је било нешто што је оставило невероватан утисак на чланове српске

делегације. Капацитет сировина која се испоручује тој фабрици на годишњем нивоу је већи него што је годишњи етат у Србији, а то је близу три милиона кубика! У наставку посете Братску обишли смо музеј изградње једне од највећих хидроцентрали у Русији и у свету, која снабдева читаву Сибирску област са електричном енергијом, обилазак бране и велико акумулационо језеро и река Ангара где нам је локални синдикат металског комплекса уприличио возњу бродом. Обилазак се наставио посетом музеју у природи и упознавање са историјом и културом народа из Сибира. Организовано је неколико састанака са представницима синдиката фабрике на којима су се размењивала искуства, говорило о законским решењима, који се примењују на раднике. Посета Братску завршена је традиционалом вечером са колегама из Русије, где смо у опуштеном дружењу сумирали утиске ове фасцинантне посете, чиме је посета Русији и завршена.

На крају морамо рећи да је комплетна српска делегација синдиката шумарства и прераде дрвета била одушевљена пријемом и гостопримством руских колега. Од момента слетања у Русију и током читавог боравка, па до самог повратка били смо сведоци одличне организације, професионализма и срдчности руских колега и добре организације ове посете, која је и у финансијском смислу за њих била захтевна. Вратили смо се са веома dobrим утисцима и жељом да у најскорије време позовемо руске колеге у нову посету Србији и Синдикату шумарства и прераде дрвета Србије.

Јелке са бусеном

Ушли смо у доба године када већина од нас почиње да размишља о томе како ће декорисати свој дом за наступајуће новогодишње празнике. Иако постоји много различитих приступа, ниједан од њих не може да се замисли без најлепшег новогодишњег украса, симбола благостања, среће, радости и наде, **новогодишње јелке**.

На тржишту има различитих понуда јелки, међутим само права, наменски произведена садница четинара у сврху новогодишњих јелки, чији ће пријатан мирис природне свежине обогатити атмосферу вашег дома у празничне дане, представља новогодишњу јелку која симболише живот који се наставља, богатство природе и најављује долазак пролећа. Зато поклоните себи и својој породици праву јелку за новогодишње празнике.

У расадницима ЈП „Србијашуме“ наменски се производе саднице четинара различитих врста, као што су јела, дугоигличава јела, смрча, бодљикава смрча, сребрна смрча, дуглазија итд. Овако наменски произведена јелка, са бусеном или сечена, приликом продаје, мора имати одговарајућу пропратну документацију и декларацију, што је доказ да је легално произведена и пре продаје прегледана.

Уколико се одлучите за јелку са бусеном, и желите да виталност ваше јелке сачувате у току празничних дана, са циљем да је након тога засадите, чиме ћете дати свој мали допринос унапређењу животне средине, морате имати на уму неколико ствари:

- свака садница, па тако и новогодишња јелка са бусеном, приликом вађења из земље из које је потекла, доживљава одређен степен механичких повреда кореновог система и претрпи одређену врсту шока;
- када такву садницу из расадника донесете кући, потрудите се да јој пружите адекватну негу док је у функцији новогодишњег декора;

- додајте мало тресета и шљунка у саксију у којој намеравате да је држите;
- залијте је с времена на време;
- не држите је сувише близу директног извора топлоте;
- поведите рачуна приликом стављања украса на врх, да не оштетите терминални избојак, јер ће се у том случају ваша јелка готово сигурно осушити;
- не држите је у затвореном дужи од двадесетак дана;
- када се одлучите за садњу, морате имати у виду да земља у коју желите да посадите вашу јелку не сме да буде смрзнута;
- да је пожељно да и температура ваздуха приликом садње буде у плусу;
- да је потребно ископати довољно широку и дубоку рупу у коју ћете посадити вашу јелку, отприлике 60 – 80 cm широко, а дубоку нешто више од величине бусена;
- пошто је ваша јелка боравила дуже време на собној температури, препоручљиво је да пре изношења на место садње, одложите јелку неко време у ходнику или некој другој просторији која се не греје, како би се постепено привикла на услове који је чекају на месту садње.

Приликом куповине, водите рачуна да је јелка наменски произведена и да има сву потребну документацију која потврђује њену легалност. Због тога вам препоручујемо неке од расадника ЈП „Србијашуме“, широм Србије, који поред осталог, производе и саднице намењене за новогодишње јелке.

Борис Ивановић, мастер инж.шум.

Манастир Манасија код Деспотовца

Манастир Манасија је средњовековни српски манастир окружен шумом, миром и тишином. Комплекс је заштићен великим зидовима који су служили за одбрану, и који су повезани са 11 кула од којих је најпознатија Деспотова кула. Један је од најлепших манастира у Србији и један од оних који ће сви увек препознати када га виде на фотографији.

Манастир Манасија се налази код Деспотовца, од којег је удаљен свега два километра. Од искључења са аутопута Београд – Ниш до манастира има 30-ак километара. Од Београда је манастир Манасија удаљен 138 км, од Ниша 117 км а од Чачка 123 км. До Деспотовца се може стићи аутобусом из Београда, а од Деспотовца до Манасије можете стићи пешице или ауто-стопом.

Фото: Слободан Бойишки

Препоставља се да је градња манастира почела 1407. године а зидање је трајало око десет година. У време када је саграђен ово је био мушки манастир, али од 1954. године манастир Манасија постаје женски манастир, на чијем је челу игуманија.

Манастир је страдао већ средином 15. века. Обнова је започела 1806. и током 19. века у Манасији су изведени први конзерваторски радови у Србији.

Од старих манастирских здања, поред цркве и трпезарије сачуван је и обновљен само „мали” конак десно од улаза у порту, на чијем се спрату данас налази капела посвећена Св. Крсту.

Манастир Манасија је 2007. године обележио 600 година постојања.

Манастир Манасија је задужбина деспота Стефана Лазаревића. Иако је требала да буде и његова гробна црква, након смрти деспот Стефан је сачуван у манастиру Копорину, његовој другој задужбини. Још увек је актуелна дискусија да ли се сада његови посмртни остаци налазе у Манасији или Копорину.

Манастир штити једанаест кула осматрачница, а највећа је Деспотова Кула. Поред висине, у односу на остале куле се истиче посебно

украшеним аркадама и прозорима. У ову Донжон кулу није дозвољен улаз. Дозвољено је попети се степеницама које воде до самог улаза у кулу, са којег се пружа леп поглед на унутрашњост комплекса.

Уласком у само срце овог фасцинантног средњовековног утврђења, долази се до цркве посвећене Светој Тројици. На фрескама унутар цркве посебно су значајне сцене Христових чуда и Успења Богородице. Најбоље очувану грађевину првобитног манастирског комплекса представља манастирска трпезарија и конак. Капацитет је био између 250 и 300 особа.

После Високих Дечана, који припадају старијој, рашкој школи, црква Свете Тројице у Манасији други је по величини средњовековни српски храм и последња монументална грађевина моравске архитектуре и средњовековне Србије.

Главна манастирска црква је правоугаоне основе, са уписаним крстом, а зидана је од тесаног камена, који је везиван малтером. Под у главној цркви је изграђен од комбинације камена и мермерних плоча, које су сложене у форми мозаика, а у чијој основи је крст.

Најпознатија фреска из манастира Манасија је фреска Светих ратника. Због честих пустошења и спаљивања свега четвртина тих фресака је очувано из тог доба. Сликарство Манасије припада моравској школи, а у европским оквирима познато је као Ресавска ренесанса.

У кубету су осликани ликови великих пророка, у малим куполама су анђели, а у пандантифима јеванђелисти. У апсиди Причешће апостола и Поклоњење Агнецу, у олтару неoliko старозаветних сцена и појединачних светитеља, у певницама свети ратници и композиције Христових параболоа, на ступцима Визија Петра Александријског, појединачни светитељи и арханђели, на западном зиду Успење Богородице и портрет деспота Стефана са моделом цркве у руци. На осталим зидовима цркве су остаци медаљона са попрсјима светих личности, појединачне фигуре и фрагменти сцена из циклуса Великих празника, Чуда, и Земаљског живота Христовог.

Фигуре су лепо пропорционисане и елегантне. Цртеж је веома сигуран, а моделовање изванредно. Међу анонимним мајсторима који су фрескописали цркву манастира Манасије, свакако је било неколико изванредних зографа који се по својој уметничкој вредности могу упоређивати са највећим сликарима XV века.

Својим моћним зидинама, кулама, архитектуром цркве, ванредним живописом и старим конацима Манасија спада међу најкомплетније очуване средњовековне манастирске целине.

Стефанова задужбина је у средњовековној Србији постала центар за преписивање књига, која је у народу позната као Ресавска школа. Креирана је са циљем да се изврши исправка, услед многих превођења и нетачних преписивања текстова црквене књижевности и да се учини темељита измена дотадашњег правописа. У манастиру се и данас чува богата библиотека и архив.

Ресавској преписивачкој школи свесрдно је помагао деспот Стефан и сам један од најнадаренијих средњовековних српских писаца. Његово дело „Слово Љубве” (реч о љубави) врсно је песничко дело препознатљиво по непосредности казивања и исказивању осећања.

Највећи витешки фестивал Јуст Оут организује се сваке године у Манасији. Поред дегустације хране и пића, посетиоци могу да уживају и у демонстрацији витешких игара и средњовековних заната. Фестивал је окренут традиционалним вредностима и учесници су витезови из различитих земаља.

Манастир Манасија познат је и под другим називом – Манастир Ресава. Овај назив је добила због локације, јер се манастир налази у клисури реке Ресаве.

Задужбина деспота Стефана Лазаревића, манастир Манасија, подигнута је 1407–1418. године. Као јак уметнички центар Манасија је током прве половине XV века била књижевно средиште у коме је низ година радила позната ресавска школа чији су се утицаји осећали далеко изван граница Србије.

Манастирски комплекс састоји се од цркве, остатака старе библиотеке, конака и јаког утврђења са 11 кула и донжона, међу којима се истиче својом висином и изгледом Деспотова кула. Црква посвећена св. Тројици има план развијеног уписаног крста комбинованог са триконхосом. Она припада црквама Моравске архитектонске школе, али од већине се разликује тиме што је изграђена од правилних тесаника камена, без икакве керамопластичне полихромије фасада.

У припрати се очувао јединствени мозаични под од разнобојних камених плочица од којих је састављен крст са декоративном розетом. Најлепши украс Манасије су њене фреске.

И поред тешких оштећења, овај живопис спада у ред најзначајнијих остварења српског средњовековног сликарства.

Минић Радмил
12.05.1961. - 29.12.2024.

Након кратке и тешке болести, напустио нас је наш колега Минић Радмил. Пуне 42 године обављао је посао возача у Шумском газдинству „Ужице”.

Радмил је био познат као тих и ненаметљив човек, благе нарави и великог срца, који је свој посао живео и радио са толико љубави као мало ко.

Иза себе је оставио свој највећи понос, сина Богдана, који је и сам члан нашег колектива.

Нама као његовим колегама и његовим пријатељима остаје да чувамо успомену на њега, што свакако неће бити тешко, јер нам је у наслеђе оставио много тога, што није могуће заборавити и нешто што ће многе генерације шумара препричавати.

Нека му је вечна слава и хвала.

Колектив ШГ „Ужице”

Слободан Велише Божовић, дипл. инж. шумарства
1957-2025.

Наш колега Слободан - Бобан Божовић, преминуо је 15. фебруара 2025. године, после тешке болести у 68-ој години живота.

После завршене основне школе уписује Средњу шумарску школу у Краљеву, а затим 1976. године Шумарски факултет у Београду, на којем је дипломирао 1983. године.

Од 1986. године радио је у Бироу за планирање и пројектовање у шумарству на пословима прикупљања теренских података и изради основа газдовања шумама. Године 1996. прелази у Републичку шумарску инспекцију, где обавља послове шумарског инспектора на територији града Београда.

27. фебруара 2014. се разболео и одлази у инвалидску пензију. 15. фебруара 2025. је преминуо.

Са супругом Вукосавом – Вукицом живио у складном браку испуњеном љубављу, поштовањем и међусобном бригом и разумевањем.

Бобан је био добар друг и пријатељ и као такав веома омиљен међу колегама. Радо се одазивао на сва дружења, чак и кад је за њега постајало напорно због здравственог стања у којем се налазио.

Људи живе док их се сећају, а њега ћемо се радо сећати сви ми који смо га познавали као човека увек спремног да помогне другом, ведро и увек расположеног за шалу, због чега је и био омиљен у друштву. Почивај у миру, а ми твоји пријатељи ћемо чувати успомене на тебе.

Колеге и пријатељи

**Дејана (Милутиновић) Попара
(1959 – 2024)**

Дејана Попара, рођена Милутиновић, рођена је 16. јуна 1959. године у Чачку. Свој живот је провела у Београду, где је завршила основно, средње и високо образовање.

Основну школу започела је 1966. године у ОШ “Жарко Зрењанин” на Новом Београду (данас ОШ “Краљ Александар I”), а малу матуру завршила 1974. године. Завршила 4. београдску 1978. године.

Љубав према природи и шумама наследила је од свог оца, Стевана Милутиновића, шумарског техничара, што је Дејану подстакло да исте, 1978. године упише Шумарски факултет Универзитета у Београду. Дипломира-ла је 1986. године на одсеку за шумарство, стекавши звање дипломираног инжењера шумарства. Професионалну каријеру започела је по дипломи-рању у Ловном шумском газдинству “ЈЕЛЕН”, у шумској секцији на Авали, где је провела један део радног века, посвећено и стручно обављајући свој посао. До одласка у пензију радила је у дирекцији шумског газдинства „Београд“ у служби за план и анализу. Пензионисана је у децембру 2023.

године, након дугогодишњег рада. Нажалост, након кратке и тешке болести, преминула је 22. фебруара 2024. године у Београду. Иза себе је оставила супруга, децу и породицу, као и сећање на пожртвованост, професионализам и тихо достојанство којим је испуњавала сваки дан свог живота.

Управо тако је се сећамо сви ми из газдинства, који смо имали част да је познајемо.

Шумско газдинство Београд

**Жељко Малић
(1963-2025)**

У срцу Кордуна, у питомом селу Корански Бријег, у близини Плитвичких језера, родио се 1963. године Жељко Малић. Његово детињство обележила је рана смрт оца, те је одрастао уз мајку и стрица, везан за огњиште и мир родног краја.

Након завршене средње шумарске школе, радио је у дрвној индустрији у Карловцу. Међутим, бурне деведесете године су унеле немир и страх људима на Кордуну, приморавши Жељка, заједно са многим сународницима, да потражи нови дом у Србији.

Топлица је постала његова нова лука, а село Селиште, изнад Прокупља, место где је пронашао свој кутак. Радио је у ШГ „Топлица” Куршумлија, у одељењу које је бринуло о приватним шумама.

Међутим, тежак и мукотрпан живот који је имао, учинио је да се разболи. Почетком априла, испраћен је на вечни починак на сеоском гробљу у Селишту, окружен мештанима са којима је делио последње године живота. Увек ћемо се сећати његове доброте и благог осмеха. Последње почивалиште Жељка Малића налази се у сенци храстове шумице, са погледом који лута ка северу. Можда у даљини назире обресе Кордуна и зелену Корану, успомену на његов родни крај и завичај.

Зайослени у ШУ „Прокуље”

АПАРТМАНИ „ШУМАРСТВО“ КОПАОНИК

www.turizamsrbijasume.rs

Цене су приказане у динарима за 7 ноћења по студију за наведени број особа

АПП СРБИЈАШУМЕ	Тип собе/смештај	Услуга	Нов 24 Дец 01	Дец 08,15,22	<u>Дец 29</u> <u>Јан 05,12</u>	Јан 19,26 Феб 02,09	<u>Феб 16</u>	Феб 23 Мар 02	Мар 09,16,23,30 Апр 06,13,20,27
ШУМСКА КУЋА 1	Студио за 4 особе	НА	46.662,00	52.080,00	<u>75.516,00</u>	56.280,00	<u>68.796,00</u>	52.080,00	46.662,00
ШУМСКА КУЋА 2 и ШУМСКА КУЋА 3	Студио за 3 особе	НА	33.516,00	37.632,00	<u>55.902,00</u>	41.664,00	<u>46.704,00</u>	37.632,00	33.516,00
	Студио за 2 особе		28.392,00	31.500,00	<u>37.632,00</u>	31.500,00	<u>34.524,00</u>	31.500,00	28.392,00

ТУРИСТИЧКА АГЕНЦИЈА

Бул. Михајла Пупина 113, 011-6128-304,6128-306

ЗИМА 2025/2026.

- СРБИЈА - КОПАОНИК, ЗЛАТАР, ЗЛАТИБОР, ДИВЧИБАРЕ, ТАРА, СТАРА ПЛАНИНА
- БУГАРСКА - БАНСКО, БОРОВЕЦ И ПАМПОРОВО
- БИХ - ЈАХОРИНА

- **ЈЕСЕН 2025. И НОВА ГОДИНА 2026. У ЕВРОПСКИМ ГРАДОВИМА**
– ПРАГ, БУДИМПЕШТА, БЕЧ, ВЕНЕЦИЈА, МИЛАНО, ИСТАНБУЛ, РИМ, ПАРИЗ...
- **WELLNESS & SPA**
– СРБИЈА, СЛОВЕНИЈА И МАЂАРСКА
- **АВИО КАРТЕ ЗА ЦЕО СВЕТ**

МОГУЋНОСТ ПЛАЋАЊА НА РАТЕ СВИХ АРАНЖМАНА ПУТЕМ АДМИНИСТРАТИВНЕ ЗАБРАНЕ ДО 15.12.2025.

